

**Elektrisch rijden
is goedkoop:
een volle tank
voor twee euro**

Pag. 5

**Boer en natuur
hebben last
van ganzen.
Maar hoe erg
is het echt?**

Pag. 12

**Het afsluitende
bergpopfestival
was toch niet
het laatste feest.
Unitas gaat door**

Pag. 22

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

3E JAARGANG/2 JULI 2009

RESOURCE

VAKANTIE!
Pag. 10

#33

ZEEPKIST

RESOURCE@WUR.NL

HR

Henk van Ruitenbeek

HOFFMAN

IK WIL GEWASSEN WORDEN

Iedereen heeft het wel eens gezien. De flauwe tekst op een vuile auto: 'Ik wil gewassen worden.' Zelf maak ik het ook regelmatig mee. Niet leuk. Maar het helpt wel. Vaak dezelfde dag nog is mijn auto weer brandschoon. In Amerika schijnt het inmiddels een veel toegepaste opvoedmethode bij kinderen te zijn. Een briefje in de logeertas: 'Vergeet niet ons elke dag schoon aan te trekken. Groetjes van jullie onderbroeken.' Een uiterst effectieve manier van communiceren. Het schier persoonlijk geschreven woord leidt tot zeer coöperatief gedrag.

Thuis heb ik inmiddels ook goede ervaringen. Een briefje op het konijnenhok: 'Mijn grappige hangoortjes slepen door de vieze keutels. Help me. Zielige knuffel van

Vlekje.' En in mum van tijd slepen Vlekjes' grappige hangoortjes weer door schoon zaagsel en vers stro. Helaas wordt het ook tegen me gebruikt. Zo vond ik prompt een briefje: 'Je krulhaar valt uit en komt in mijn keel; ik stik bijna. Blubjes van het doucheputje.'

Dit vraagt natuurlijk om toepassing op de werkvloer. Ik heb al een paar memoblokken klaar liggen. Een briefje op het bureau van een slordige collega: 'Ik zie niets meer en zak bijna door mijn poten. Oprui men s.v.p. Afzender: je bureau.' En dan eindelijk mijn allergrootste ergernis. De tergend trage financiële afhandelingen in Wageningen. Vooral veel facturen worden tot grote frustratie van opdrachtnemers veel te laat betaald door de ingewikkelde

molen van ons elektronisch bestelsysteem. Ik ga er eens een briefje aan wagen: 'Ik heb het benauwd onderop de stapel en krijg doorligplekken. Kun je me om draaien en verwerken? Groetjes van de factuur van opdrachtnemer X van drie maanden geleden.'

Na al dit vele en bovenal goede zendingswerk heb ik wel een extraatje verdiend. Dan gaat er een briefje naar salarisadministratie: 'Ik krijg halfweg de maand altijd zo'n vervelend leeg gevoel in mijn buik. Graag een schaalte erbij voor mijn baasje. Hartelijke groet van de portemonnee van Marco Hoffman.' Een kwestie van effectief communiceren. / **Marco Hoffman**

VISIE

WINDENERGIE

Wageningen Universiteit slaat de duurzame weg in en heeft besloten vanaf 2011 volledig over te schakelen op windenergie. Een belangrijk argument voor die keuze is dat Wageningen UR zelf windmolens bezit. Een opportunistische keuze, vindt prof. R. Leemans van de Leerstoel Milieusysteemanalyse.

'Je slaat zo twee vliegen in een klap: je promoot je eigen onderzoek en je bespaart op je energiekosten'

'Windenergie is als kortetermijnoplossing prima, maar voor de lange termijn zou de WUR op eigen technologieën, zoals biogas, moeten omschakelen. Overschakelen op groene energie zonder je ook te richten op energiebesparing en energie-efficiëntie is het paard achter de wagen spannen. Er zou daarom ook veel meer aandacht moeten komen voor energiezuinige, of nog liever, energieneutrale gebouwen. Helaas worden de beschikbare technologieën nog maar weinig toegepast. Ik heb zelf een energiezuinig huis laten bouwen. Het is groter dan een gemiddeld Nederlands huis, maar zo'n dertig procent zuiniger met energie. Daarnaast is het woongenot veel hoger. Met deze zomerse warmte is het huis aangenaam koel. De bouw van het tweede onderwijsgebouw is een uitgelezen kans voor de WUR een energieneutraal bouwwerk neer te zetten. We zouden zo een voortrekkersrol kunnen spelen. De bouwkosten zijn weliswaar hoger en de kosten voor het Rijk zullen dus hoger uitvallen, maar daar staat tegenover dat de energiekosten voor de WUR nihil zullen zijn. Om dit te realiseren moeten we dus de financiering anders inrichten.

Het zou van visie getuigen als de WUR het onderzoek naar eigen groene energievormen zou ondersteunen door de ontwikkeling van nieuwe technologieën te stimuleren en direct toe te passen. Demonstratieprojecten dus. Ik denk dan aan afvalwaterstof, een technologie die bij Milieutechnologie wordt ontwikkeld, maar ook methaangas gewonnen uit vuilnisbelten en getijdenenergie zijn goede kandidaten. Je slaat zo twee vliegen in een klap: je test, demonstreert en promoot je eigen onderzoek en je bespaart op je energiekosten.' / **HW**

‘We hopen zesduizend lege pagina’s van plantensoorten te vullen’

PROTA GOES WIKIPEDIA

Het project Prota (Plant Resources of Tropical Africa) gaat zijn website openstellen, zodat kenners informatie kunnen aandragen over de 8600 nuttige plantensoorten in Afrika. ‘Het wordt een soort Wikipedia waaraan iedereen gegevens kan toevoegen’, zegt Prota-directeur dr. Jan Siemonsma.

Het Wageningse project Prota wil de kennis van nuttig planten in tropisch Afrika beschikbaar maken, en heeft inmiddels zo’n tweeduizend plantensoorten in kaart gebracht op zijn website én in zes vuistdikke naslagwerken. Het megaproject wil de inventarisatie versnellen. Dat gebeurt in samenwerking met het Amerikaanse bedrijf ICON, dat software voor *datamining* ontwikkelt, waarmee relaties te leggen zijn in grote hoeveelheden gegevens, en dat de informatie van het web weet te combineren in rapporten. ‘Zo hopen we de ruim zesduizend lege informatiepagina’s van plantensoorten met basisgegevens te vullen’, zegt Siemonsma. Prota blijft de daaropvolgende controle van de gegevens doen.

De Gates Foundation, de nieuwe financier van het Prota-project, bracht Prota en ICON bij elkaar. Ze hebben net een pilot uitgevoerd met de letter A van de soortenlijst. ‘Dat leverde voldoende basismateriaal op’, zegt Siemonsma. ‘Deze informatie stimuleert mensen om te reageren, verwacht ik. Per plantengroep zijn nu tussen de 100 en 150 kenners betrokken. We hopen nu bijdragen te krijgen van mensen die we nog niet kennen.’

Parallel hieraan wil Prota ook de toegankelijkheid van de planten kennis in Afrika verbeteren, en werkt daarvoor samen met het informatie en trainingscentrum Itoca in Zuid-Afrika, dat Afrikaanse bibliotheken en onderzoekers vertrouwd wil maken met online wetenschappelijke publicaties en tijdschriften. ‘Doel is om het databasegebruik in Afrika te verhogen’, zegt Siemonsma. ‘Itoca geeft trainingen, waarin nu ook een Prota-module zit. Onderzoeksinstellingen zijn een belangrijke doelgroep voor ons. We hebben net een training achter de rug in Nigeria, de volgende is binnenkort in Ghana.’

Door de nieuwe aanpak moet de ict-kennis bij Prota toenemen. Enkele van de zeven Wageningse medewerkers volgen cursussen en het Prota-kantoor in Nairobi wordt versterkt met vier nieuwe stafmedewerkers. Het kantoor in Nairobi zal in 2012 de hoofdvestiging worden en de Wageningse vestiging zal alleen nog aanvullend werk verricht. ‘Nairobi zal voor het Prota-keurmerk een zwaar beroep op ons blijven doen,’ verwacht Siemonsma, ‘vanwege onze expertise op het gebied van validatie en door onze toegang tot goede informatiebronnen – we hebben een fantastische bieb bij Wageningen UR.’

Niettemin wil het Prota-kantoor in Wageningen nieuwe opdrachtgevers aantrekken om minder afhankelijk te zijn van het

Prota-directeur dr. Jan Siemonsma. / foto BdG

Prota-programma. ‘We nemen nu bepaalde consultancyopdrachten aan die we een jaar geleden niet hadden aangenomen’, verklaart de directeur. Zo doet zijn unit op dit moment in opdracht van DGIS een onderzoek naar kleurstofsorten in voedingsmiddelen en cosmetica in Benin. ‘Voor 2010 hebben we voldoende opdrachten binnen, tot en met 2012 hebben we de basisfinanciering’, zegt Siemonsma. Hij denkt dat zijn groep ook goed in het Wageningse onderwijs kan worden ingeschakeld, samen met de leerstoelgroep Biosystematiek.

Sinds vorig jaar is de status van Prota binnen Wageningen UR onduidelijk. De medewerkers zijn in dienst van Wageningen UR, maar die stopte vorig jaar de eigen bij-

drage. ‘Dat zit me nog steeds wel dwars’, zegt Siemonsma. ‘We werken nu bijna 25 jaar aan de documentatie van nuttige planten en hebben voortdurend een miljoen euro per jaar aan externe fondsen binnengehaald. Vorig jaar zaten we financieel in een dip en dat Wageningen UR ons toen wilde opheffen, vind ik kortzichtig. We moesten binnen een jaar van zeventig procent naar honderd procent externe financiering. Iedereen zag perspectief voor de fondsenwerving, maar uiteindelijk tellen alleen de actuele keiharde cijfers. Gelukkig is de situatie nu weer normaal.’ Wellicht wordt Prota nu als businessunit ondergebracht bij de leerstoelgroep Biosystematiek, wellicht bij de genenbank CGN. / AS

OPINIE

DE BEZEM VOOR VHL

Toen ik hier begon, heb ik een rondje langs de velden gemaakt. In Velp sprak ik een ervaren Larensteiner. Met mijn hand al op de deurklink, vertelde hij me dat hij veel hulp had gehad “van een jurist van jullie.” ‘Van jullie’, zei hij. Ik was een paar maanden in dienst van Wageningen UR. Hij was al jaren werkzaam op Larenstein.

Dat de hogeschool Van Hall Larenstein zich niet verbonden voelt met Wageningen UR, lijkt niet eens het grootste probleem. In de wandelgangen wordt veel gekankerd. In die gangen wandelen vastgeroeste docenten die het contact met de groene praktijk hebben verloren, en niet in beweging te krijgen zijn.

En er ontbrak een goed managementinformatiesysteem. Ontbrak. Want een pluspunt is dat die er nu is. Minpunt is dat daaruit blijkt dat de groene hogeschool teveel personeel heeft. Er is een financieel tekort en dat wendt de directie nu aan om de bezem erdoor te halen.

De vraag is nu welke bezem. Bezems die genoemd worden: tijdelijke contacten niet verlengen, anderen omscholen om die tijdelijke plekken op te vullen, en oudere werknemers vervroegd met pensioen.

Het niet verlengen van tijdelijke contracten is altijd de makkelijkste manier om fte’s te verminderen. Maar niet de beste. Er zijn uitzonderingen, maar bij VHL zitten de moeilijk aan te sturen klagers stevig op het pluiche. Het nieuwe elan heeft een tijdelijk contract en staat nu dus op de tocht.

Directeur Ellen Marks sprak van ‘het beter toerusten van personeel’, waarvoor ‘in ruil ook eisen in houding en gedrag gesteld worden.’ Dat klinkt als omscholen en dan ook meewerken. Dat lijkt een goede aanpak. Als VHL de docenten met flair wil behouden, moet ze niet kiezen voor zachte heelmeeesters. / Gaby van Caulil

IN 'T NIEUWS

25 JUNI T/M 1 JULI 2009

WERELDERFGOED/ De Waddenzee is op de werelderfgoedlijst van de Unesco gekomen. Goed nieuws, vindt Martin Baptist, onderzoeker bij IMARES en lector Marine Ecosystems Management bij VHL in Leeuwarden. 'Dit betekent een stimulans voor recreatie en toerisme in het gebied. Er komen nu meer Amerikaanse en Japanse toeristen die de werelderfgoedgebieden willen bezoeken – dat zag je ook in andere gebieden die eerder op de lijst zijn gekomen.' Baptist verwacht geen nadelige effecten voor de natuur. 'De capaciteit voor toerisme op de eilanden is en blijft beperkt, dus ik verwacht geen grotere druk op de natuur. Wel zie ik kansen voor ontwikkeling van het Friese en Groningse kustgebied dat nu slecht is ontwikkeld in recreatieve zin.' Baptist onderzoekt momenteel met studenten van de Leeuwarder opleiding Kust- en Zeemanagement de gevolgen van de erfgoederkenning voor de toeristische sector in Noord-Nederland. / AS, foto ANP

PLUIM VOOR ONDERZOEKSCHOLEN

De Wageningse onderzoekscholen hebben een heldere missie, produceren artikelen en proefschriften van hoge kwaliteit en behoren vaak tot de internationale top op hun terrein. Dat concluderen de internationale visitatiecommissies die onlangs vijf Wageningse onderzoekscholen beoordeelden. Ze hebben veel waardering voor de opleiding van promovendi, maar zijn kritisch over het lage percentage vrouwen en buitenlanders in de wetenschappelijke staf.

De visitatie vond plaats bij de onderzoekscholen Experimental Plant Sciences (EPS), Voeding, Levensmiddelen- en Agrotechnologie, Gezondheid (VLAG), Wageningen Institute for Animal Sciences (WIAS), Production Ecology and Resource Conservation (PE&RC) en het Mansholt Graduate School for Social Sciences (MG3S). Samen omvatten ze ruim tachtig procent van de Wageningse onderzoekers.

Na afloop van de visitaties presenteerden de visitatiecommissies vorige week de belangrijkste conclusies. EPS en VLAG worden aangeduid als excellente onderzoekscholen, de andere zijn goed tot zeer goed. De kwaliteit van de leerstoelgroepen loopt uiteen. Zij krijgen hun rapport-

cijfers over een a twee maanden, als het definitieve visitatierapport uitkomt. Rector prof. Martin Kropff is trots op het resultaat.

De kwaliteit van de onderzoekers is hoog, stellen de commissies, en ze publiceren steeds vaker in toptijdschriften. Zorgpunt is wel dat de samenstelling van de wetenschappelijke staf niet gevarieerd is: weinig vrouwen en weinig buitenlanders. De commissies adviseren meer internationale samenwerking om de uitwisseling van talenten te stimuleren. Concrete aanbevelingen om meer vrouwen aan te nemen, hebben ze niet. 'Tot en met de PhD-fase hebben we evenveel vrouwen als mannen,' reageert Kropff, 'daarna neemt het percentage vrouwen opeens af. Gender kan deel gaan uitmaken van ons postdocbeleid.'

Daarmee sluit Kropff aan bij een andere aanbeveling van de commissies, om het *tenure track system* – het carrièreplan voor talentvolle onderzoekers om uiteindelijk persoonlijk hoogleraar te worden – snel te gaan uitvoeren. Met deze carrièreplanning is op termijn ook een ander kritiekpunt van de commissies te ondervangen: anticipeer sneller op het vertrek van hoogleraren door proactief na te denken over hun opvolging. Bij meerdere leer-

stoelgroepen zijn op dit moment hoogleersposities vacant – de commissies vragen om snelle actie. Volgens Kropff kan dat niet altijd. 'Als een leerstoel vacant wordt, beoordelen we eerst: continueren we de leeropdracht, komt er een structuurcommissie of stoppen we? Daarna start de procedure. Als een hoogleraar met pensioen gaat, kun je daar op anticiperen. Vertrekt hij plotseling, dan is dat lastig.'

Tot slot adviseren de commissies de hoogleraren om meer samen te werken, zeker binnen kleine onderzoeksgroepen. Meer inhoudelijke samenwerking helpt om interdisciplinaire onderzoeksprojecten bij NWO en de EU in de wacht te slepen, maar ook om beter in te spelen op de speerpunten van Wageningen UR. Met name de sociale wetenschappers zouden zo vaker het voortouw kunnen nemen bij interdisciplinair onderzoek.

Dit betekent huiswerk voor de directeurs van de kenniseenheden waar de leerstoelgroepen onder vallen. 'De scholen zijn verantwoordelijk voor de opleiding van promovendi en de kwaliteitsborging van het onderzoek,' zegt Kropff. 'De integrale verantwoordelijkheid voor de leerstoelgroepen ligt bij de algemeen directeur.' / AS

VHL START KENNIS-CENTRUM ZEEBELEID

Van Hall Larenstein in Leeuwarden start in september met een nieuw academisch onderzoekscentrum dat de versnipperde kennis over zeebeleid wil integreren. Drs. Martin Pastoors van Wageningen Imares gaat het Centre for Marine Policy leiden.

Het nieuwe centrum is een samenwerkingsverband van Imares, LEI, VHL en de leerstoel Environmental Policy Group van Wageningen Universiteit. Maar het is uitdrukkelijk de bedoeling dat er veel meer instellingen uit binnen- en vooral buitenland aansluiten. Die contacten zijn er volgens Pastoors ook al.

Binnen Europa wordt ingezet op een integraal maritiem beleid, licht Pastoors de aanzet tot het nieuwe kenniscentrum toe. 'De Europese Commissie heeft een aantal documenten ontwikkeld voor een betere afstemming van het gebruik van de maritieme ruimte en een betere afstemming van de maritieme kennis. Er is behoefte aan een centrum dat die kennis integreert.' Wageningen UR wil dat gat opvullen. Bovendien kan zo'n centrum volgens Pastoors een impuls geven aan de locatie Leeuwarden. 'VHL heeft een opleiding kust- en zeemanagement die heel integraal is gericht. De studenten van die opleiding zijn heel gewild. We willen een academisch onderzoekscentrum in Leeuwarden met een uitstraling naar het hbo met het oog op doorstroming.'

Het nieuwe centrum begint met een kleine staf en zal verder vooral bestaan uit promovendi, postdocs en uitvoerende hbo'ers. 'We gaan onderzoek genereren dat op een multidisciplinaire manier antwoord geeft op maatschappelijke vraagstukken. Vooral die band met de maatschappij is belangrijk. We gaan ons heel erg richten op het betrekken van de stakeholders bij het onderzoeksproces.' Naast onderzoek wil het centrum ook cursussen gaan verzorgen buiten de universiteit.

Het nieuwe centrum gaat begin september van start met een meerdaagse workshop en een symposium. Op het programma van de workshop staat de Doggersbank. Diverse Europese lidstaten hebben daar plannen mee. 'De uitdaging is om met een brede groep onderzoekers, beleidsmakers en stakeholders de scenario's naast elkaar te leggen en de onderzoeksvragen te formuleren die daaruit voortkomen. Dat is ook precies het veld waarop het nieuwe centrum zich wil positioneren.' / RK

Verbrandings-
motoren zijn
iets uit het
stenen tijdperk

‘JE KUNT STRAKS BIJ ESSENT VOOR TWEE EURO VOLTANKEN’

Over tien jaar rijdt zeker één op de vijf auto’s in ons land op stroom. En nog tien jaar later rijdt iedereen elektrisch. Dit scenario is aantrekkelijk en kansrijk, vindt professor Pier Vellinga. En Nederland is geknipt om daarmee voorop te lopen, met Wageningen in een hoofdrol. Maar dan moet de overheid wel krachtig doorpakken.

Vellinga bepleit dat in zijn nieuwste boek *Beknpte gids door de Klimaatdoolhof*. De gids geeft een overzicht van het ingewikkelde spel van internationaal beleid, klimaatakkoorden, doelstellingen en instrumenten als emissierechten. Daarnaast geeft het aan welke sectoren het meest kunnen bijdragen aan de overschakeling naar duurzame energie. Niet alleen om doelstellingen te halen, maar vooral ook om economisch de duurzaamheids-slag niet te missen. Als we de klimaatproblematiek serieus

nemen, staan we volgens Vellinga aan de vooravond van een nieuwe industriële revolutie. Een omwenteling naar een klimaatneutrale toekomst. De elektrische auto en het bijbehorende slimme stroomnet spelen daarin voor ons land een belangrijke rol. ‘Verbrandingsmotoren zijn iets uit het stenen tijdperk. De elektrische auto heeft de toekomst. Ik heb onlangs in zo’n auto mogen rijden. Ze zijn technisch superieur, trekken beter op en zijn minder gevaarlijk omdat je geen voorraad benzine aan boord hebt. En ze appelleren aan sportiviteit.’ En niet te vergeten: elektrisch is goedkoop. ‘Je kunt straks bij Essent voor twee euro tanken.’ Wat duurzame energie betreft moet Nederland daarnaast vol gaan voor wind-energie op zee. Ruimte genoeg, vindt Vellinga. ‘Er is tien keer zoveel ruimte op de Noordzee als nodig is om Nederland, Denemarken en een deel van Engeland te voorzien van windenergie. Het is gewoon

een kwestie van prioriteiten stellen. Natuurlijk zijn er Natura 2000-gebieden en is het ecologisch belang van de Noordzee cruciaal. Maar windmolens staan in principe de ecologie niet in de weg.’ Er is één probleem: het waait niet altijd. De oplossing daarvoor heet gascentrales. Want die kun je makkelijk aan- en uitschakelen. Met offshore windenergie gekoppeld aan flexibele gascentrales is de stroomvoorziening volgens Vellinga volledig duurzaam te maken. Naast wind speelt gas een sleutelrol in de visie van Vellinga en zijn twee medeauteurs van de gids door de klimaatdoolhof. Nederland moet de huidige rol als gasrotonde van Europa blijven behouden. Nu pompen we nog aardgas rond, maar straks worden dat gasvervangers uit de vergassing van kolen. En voor de nog langere termijn is groen gas uit de vergassing van biomassa in beeld. De productie en verwerking van biomassa is het vierde

blad aan het duurzame klavertjevier van Vellinga. Met Wageningen UR als belangrijkste kennisbron van groene grondstoffen en de Rotterdamse haven als logistiek knooppunt. Wageningen speelt in die transitie naar duurzame energie een prominente rol, beaamt Vellinga. ‘Maar ik preek niet voor eigen parochie. Dat lijkt maar zo. Het is juist andersom: ik ben naar Wageningen gekomen vanwege al dat goud wat hier ligt wat betreft duurzaamheid. Ik heb de keuzes in het boek niet gemaakt. Het boek is een weerslag van gesprekken met deskundigen. Ik ben het overigens wel met hen eens.’ / **RK**

Beknpte gids door de klimaatdoolhof, Jacco Kroon, Roebym Anders en Pier Vellinga, Uitgeverij MGMC

WAGENINGEN UR
BLIJKT GOEDE
WERKGEVER

Werknemers van Wageningen UR zijn tevreden over hun werkgever, gemiddeld geven ze een 7,3. Dat blijkt uit onderzoek van VKbanen en Effectory naar de beste werkgevers van Nederland. Wageningen UR valt in de zilveren categorie en behoort daarmee tot de 82 beste werkgevers van Nederland.

Op eigen verzoek deed Wageningen UR voor de eerste keer mee met het jaarlijkse onderzoek, daardoor is er nog geen ontwikkeling aan te geven. Het onderzoek had 142 respondenten en 158 non-respondenten. Ver boven het landelijk gemiddelde scoort Wageningen UR op de onderdelen collega’s en beloning. Tevredenheid over arbeidsomstandigheden en organisatie scoren onder het landelijk gemiddelde. Uit de enquêtes blijkt dat er een verschil ervaren wordt tussen de eigen afdeling en het concern Wageningen UR. ‘De organisatie Wageningen UR vind ik (te) groot, en daar heb ik weinig binding mee. Mijn team en afdeling is echter leuk’, is een van de reacties. Uit de cijfers blijkt ook dat werknemers zich wel gewaardeerd voelen door hun leidinggevende, maar niet door de organisatie. Op de vraag wat er beter kan, wordt geantwoord dat er teveel bureaucratie is, dat de overhead minder moet en dat het aan doorzichtigheid schort. Wat werknemers waarderen is de ‘grote vrijheid in doen en laten’, en ‘het werken in een inspirerende, uitdagende, wetenschappelijke omgeving’. Ook de maatschappelijk toegevoegde waarde wordt als positief ervaren. In dat licht zijn er wel klachten over de kantines; die moeten duurzamer, gezonder en goedkoper. En nog een laatste tip van een werknemer: ‘Mijn in vaste dienst nemen’. / **NM**

Een brandweerman kijkt het nasmeulende pand. / foto BdG

BRAND RITSEMA BOSHUIS VERMOEDELIIK AANGESTOKEN

De brand die op dinsdag 30 juni woedde in het Ritsema Boshuis, eigendom van Wageningen UR, is waarschijnlijk aangestoken. Dat meldt de Politie Gelderland-Midden. Rond kwart voor zes sloegen de vlammen uit het dak van het leegstaande gebouw, dat op de nominatie staat om te worden gesloopt. Aangezien gas, water en licht

waren afgesloten, is een technisch defect vrijwel zeker niet de oorzaak van de brand, aldus woordvoerder Paul Koetsier van de politie. Vanwege instortingsgevaar heeft de politie nog geen sporenonderzoek kunnen doen. ‘We houden serieus rekening met brandstichting’, zegt Koetsier. Omwonenden hebben kort voor de brand twee jongeren bij het gebouw gezien. De politie heeft

een buurtonderzoek ingesteld om de identiteit van de jongeren te achterhalen. Ze vond geen aanwijzingen dat het pand uit politieke motieven is aangestoken. Het Ritsema Boshuis wordt momenteel gesloopt, maar de sloop werd vorige week stilgelegd vanwege de aanwezigheid van vleesmuizen en broedende gierzwaluwen. / **AS**

‘We willen een toekomstbestendig concept ontwikkelen dat los staat van de trends in hbo-land’

MAATREGELLEN TEGEN SLECHT WEER BIJ VHL

Bij Van Hall Larenstein (VHL) dreigt voor 2010 een tekort van twee miljoen euro te ontstaan. De hogeschooldirectie kondigde afgelopen week maatregelen aan om het gat in de begroting zoveel mogelijk te dichten. Zo worden tijdelijke contracten niet verlengd en wordt bekeken hoe de hogeschool studie-uitval en lang studeren kan voorkomen.

Komend jaar loopt VHL ongeveer 1,2 miljoen euro aan overheidssubsidie mis vanwege de lage onderwijsvraagfactor. Dat wil zeggen dat er te veel studenten met de studie stoppen of niet op tijd het diploma halen. Daarnaast is onlangs gebleken dat de hogeschool een structureel personeelsoverschot heeft. Verder blijven de inkomsten uit de derde geldstroom, zoals geld van bedrijven voor projecten en onderzoek, achter. En de vanwege de kredietcrisis verhoogde en niet door de overheid gecompenseerde pensioenpremie zet het budget verder onder druk. Alles bij elkaar dreigt een tekort van 2 miljoen euro.

OVERHEAD

De hogeschooldirectie wil voorkomen dat het tot een gedwongen reorganisatie komt en kondigde tijdens personeelsbijeenkomsten maatregelen aan. Hoe die er precies uit zullen zien, wordt na de zomer bekend. Wat vast staat is dat de onderwijsvraagfactor moet worden verbeterd. ‘Die is dramatisch laag en zal op korte ter-

mijn nog slechter worden. We moeten strak sturen om studie-uitval en lang studeren te voorkomen’, aldus VHL-directeur Ellen Marks. Ook moet er iets gedaan worden aan de hoge overhead. Het overheadpercentage

is 36 procent en dat is te hoog voor een hbo-organisatie, stelt Marks. Bij sommige opleidingen is er een teveel aan personeel en dat moet worden teruggebracht. De managementstructuur moet worden omgevormd om tot een betere bedrijfs-

voering te komen. En er wordt bekeken welke ondersteunende diensten binnen de hogeschool kunnen samengaan of meer kunnen samenwerken met Woningen UR.

OMSCHOLEN

Het toverwoord in de strijd tegen het personeelsoverschot is ‘vrijwillige mobiliteit’. Dat wil zeggen dat vaste medewerkers zich op vrijwillige basis kunnen laten bijscholen voor andere functies, die nu via tijdelijke contracten worden vervuld. Tijdelijke contracten worden het komend jaar niet verlengd, tenzij de functie niet door een vaste medewerker kan worden vervuld. ‘De kwaliteit van het onderwijs staat voorop bij alle maatregelen’, verzekerde Marks. ‘We moeten nu actie ondernemen, voordat het bestaansrecht van de hogeschool ter discussie komt te staan. In dat proces hebben we jullie allemaal nodig’, benadrukte Marks tegenover het personeel. Eén van de vragen onder de medewerkers is of dit nu allemaal als een verrassing komt. De lage onderwijsvraagfactor wel, antwoordde Marks. Daarnaast is de managementinformatie de laatste maanden verbeterd. Het gebrek aan standaardprocedures daarvoor werd een jaar geleden al gesignaleerd. Dankzij de verbeterde informatie komen structurele knelpunten als de hoge overhead boven tafel.

MARKS: ‘HET IS EEN GIGANTISCHE ZEPERD’

Het slechte nieuws over de financiële situatie van de hogeschool komt ongeveer één jaar na het aantreden van de nieuwe directeur Ellen Marks. Maar Marks is optimistisch.

‘Het is een gigantische zeperd. Zo’n financiële tegenvaller komt voort uit dingen die al jarenlang structureel niet goed zitten. We moeten maatregelen nemen, zodat dit in de toekomst nooit meer kan gebeuren. Zodat er straks een robuuste organisatie staat die wel een stootje kan hebben en waar ruimte voor innovatie en ontwikkeling is’, zegt Marks. De maatregelen sluiten goed aan bij de strategische koers die momenteel wordt uitgestippeld, vindt ze. Inmiddels heeft Marks uitgebreid met de organisatie kennis gemaakt. ‘Het was een heftig, maar heerlijk jaar. Mensen zijn erg open, ook in het delen van hun kritiek. Het is van buitengewoon belang dat het hogere management op de werkvloer komt. Je kunt niet besturen

als je niet weet wat er leeft’, vertelt Marks.

MIDDELEEUEWS GILDE

Om diezelfde reden heeft ze ook gesprekken met studenten gevoerd. ‘De studenten vinden dat het onderwijs inhoudelijk deugt. Wel zeggen ze, zorg dat de organisatie van het onderwijs klopt, zoals de roosters.’ Het verbeteren van de zogenaamde dagelijkse kwaliteit komt terug in de strategische discussie. De hogeschool wil vanuit de student bekijken wat belangrijk is en dat vervolgens vertalen naar de organisatie. De belevingswereld van de student staat ook centraal bij de ontwikkeling van het onderwijsconcept. ‘We willen een toekomstbestendig concept ontwikkelen dat los staat van de trends in hbo-land’, aldus Marks. Het middeleeuwse gildemodel vormt het uitgangspunt. Een gilde bestaat uit leerlingen, gezellen en meesters. ‘We willen een soort buddysysteem voor studenten, waarin hogerejaars weer een rol

kunnen spelen in de ontwikkeling van lagerejaars. En waarin alumni ook weer terug kunnen stromen in het onderwijs en docenten praktijkgericht kunnen bijscholen.’

GROENE GEMEENSCHAP

Bovendien wil de hogeschool beter inspelen op vragen van verschillende groepen studenten en vanuit het werkveld. ‘Op vragen uit het beroepenveld willen we antwoorden formuleren vanuit de lectoraten en kenniskringen. Vervolgens kunnen we dan kijken: hoe plop ik dat terug in het onderwijs?’ De ideeën die zijn ontstaan in de loop van de strategiediscussie, worden na de zomer uitgewerkt. Wat Marks bijzonder vindt, is de houding van de betrokken

teams. ‘Iedereen benadert de hogeschool in z’n geheel. De afzonderlijke locaties komen niet voor in het verhaal. In de hele strategische discussie vormt de communitygedachte eigenlijk de rode draad.’ Over vier jaar ziet de directeur een hogeschool voor zich die zijn plek in de wereld voor groen onderwijs heeft veroverd en die toonaangevend is in de manier van onderwijs verzorgen. ‘En dat gaat lukken ook, kan ik je vertellen. We moeten nu een piketpaaltje slaan met de strategische koers en die moet voorlopig niet worden verzet. Als je telkens van koers verandert, geeft dat onrust. En het beeld van een organisatie die niet weet waar ze voor staat.’ / Alexandra Branderhorst, illustratie Henk van Ruitenbeek

STRATEGISCHE DISCUSSIE

Op VHL is het afgelopen jaar een strategische discussie gevoerd, waarvan de resultaten op 3 juli bekend worden gemaakt aan de raad van bestuur, de directie, het management en een delegatie van de medezeggenschap. De discussie rust op vier pijlers:

- positionering, hoe de hogeschool beter in de markt kan worden gezet
- operational excellence, goede dagelijkse kwaliteit
- onderwijsconcept, de visie op en invulling van het onderwijs
- HRM, mogelijkheden voor medewerkers om zich te ontwikkelen

M.I.

Veel studenten van buiten de EU die worden toegelaten aan Wageningen Universiteit haken tussentijds af. Meestal omdat ze de 40 duizend euro voor twee jaar collegegeld, levensonderhoud en verzekeringen niet bij elkaar kunnen krijgen. De Indonesische student Saut Immanuel Budiarto probeert nu zelfs zijn nier te verkopen om aan geld te komen.

IS EEN BEURS KRIJGEN ECHT ZO MOEILIJK?

Door Nicolette Meerstadt en Yvonne de Hilster, illustratie Miesjel van Gerwen

‘Budiarto kwam niet het meest in aanmerking voor steun’

Dr. Anne van den Ban, oprichter van het gelijknamige fonds

‘Het Anne van den Ban Fonds geeft financiële steun aan sommige studenten uit ontwikkelingslanden en Oost-Europa, omdat we studie aan Wageningen Universiteit zien als een effectieve methode om de armoede in hun eigen land te verminderen. Dit jaar konden we besluiten over 205 duizend euro, bijeengebracht door donoren. Maar we kregen voor ruim 2 miljoen aan aanvragen. We moesten dus zeer scherp selecteren. Dat doen we op basis van informatie over onder meer studieresultaten, motivatie, het bruto nationaal inkomen in het land van herkomst, andere sponsoring en hun eigen inbreng. Bij Budiarto kwamen ook wij tot de conclusie dat hij niet de student was die het

meest in aanmerking kwam voor onze steun. Voor zijn bachelorgraad kreeg hij 75 punten. Maar we hadden al geen geld voor een aantal Indonesische studenten met meer dan 90 punten. Bovendien schat de Wereldbank het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking in Indonesië zes keer hoger dan dat van verschillende Afrikaanse landen, en daarvan konden we de aanvragen niet honoreren door gebrek aan middelen.’

‘De selectie is niet transparant’

Een Rwandese student, die liever anoniem blijft

‘Het aanvragen van een beurs is moeilijk, omdat het een complex systeem is. Informatie is slecht toegankelijk en de selectie is niet transparant. Ik heb vijf aanvragen ingediend voordat ik succes had. Het werd me alle keren niet duidelijk waarom ik werd afgewezen. Soms leek er wel een politieke agenda achter te zitten.

Met alleen slim zijn, red je het niet in Wageningen. Je moet vooral hard kunnen werken en sterk van geest zijn. Je moet namelijk veel hordes nemen en je aanpassen aan een nieuwe omgeving. Als het collegegeld niet zo hoog zou zijn, zou het voor studenten van buiten de EU makkelijker zijn om hier te komen studeren. Dat zou ook wereldwijd goede reclame zijn voor de universiteit.’

‘De concurrentie is enorm’

Joseph Mutware, student International Development Studies uit Rwanda

‘Het was moeilijk om een beurs te krijgen. De concurrentie is enorm. Ik heb twee keer bij dezelfde organisatie aangevraagd. De eerste keer werd ik afgewezen, maar ze stimuleerden me om het nog een keer te proberen. Om het te maken in Wageningen moet je slim genoeg zijn. Je hebt ook doorzettingsvermogen nodig, om aan de academische vereisten te voldoen.’

‘Het aanvragen was wel een heel bureaucratisch gedoe’

Anne Balkema, student Biologie

‘Ik ben met een Socrates-Erasmusbeurs drie maanden naar Engeland geweest. Het was wel een heel bureaucratisch gedoe. Ik moest van tevoren laten weten welke vakken ik zou doen, terwijl de universiteit in Reading nog niet wilde bevestigen dat ik die kon volgen. Het was wel duidelijk dat ik geld zou krijgen, maar ik wist niet precies hoeveel.

Toen ik in Engeland was bleek dat ik veel meer geld kreeg dan Duitse en Franse studenten. Bovendien waren er voor hen maar een paar plaatsen beschikbaar, dus mochten alleen de beste studenten op uitwisseling.

Het lijkt alsof het voor Wageningers veel makkelijker is. Maar ook dan kost het aanvragen van een beurs veel tijd en energie, gelukkig is het mij na de eerste keer al gelukt.’

‘Je moet kwaliteit hebben en een beetje geluk’

Rien Bor, beleidsmedewerker internationale studentenwerving, Corporate Communication

‘Er zijn veel beurzen voor studenten die naar Wageningen willen, met allemaal eigen criteria. Het is goed zoeken, je moet kwaliteit hebben en een beetje geluk om aan die criteria te voldoen.

In het algemeen kiezen studenten eerst een land of regio, en dan een universiteit. Daarbij kun je drie soorten studenten onderscheiden: *institutional movers*, *free movers* en *subsidized movers*. Institutional movers doen hun bacheloropleiding deels in het land van herkomst, deels hier. Daar zijn met enkele universiteiten afspraken over, en dat mag best meer worden. Je hoopt dat ze vervolgens ook hun master hier komen doen. Daarnaast zijn er *free movers* met genoeg geld die bijna allemaal naar de VS of Groot-Brittannië gaan; Nederland is tweede zo niet derde keus. En er zijn *subsidized movers* die een beurs meebrengen. Het huidige collegegeld van negenduizend euro is te hoog voor onbemiddelde studenten en te goedkoop voor de rijken. Dan kun je twee dingen doen. Je vraagt geen of weinig collegegeld meer en neemt alleen – heel on-Nederlands – de allerbeste studenten aan. Of je verhoogt het collegegeld naar twintigduizend euro, conform topinstituten, wat kwaliteit uitstraalt en *free movers* trekt. Omdat een student ongeveer zevenduizend euro kost, kun je van dat overschot twee anderen een beurs geven. Maar je moet die *free movers* dan natuurlijk wel binnen zien te halen.’

WAGENINGEN

Saut houdt van Wageningen. Koste wat kost wil hij zich hier laten opleiden tot wetenschapper. Dat hij daarvoor een nier moet verkopen, neemt hij voor lief. Als hij maar kan studeren. Saut is afhankelijk van nierhandel. Word ook medeplichtig. Kijk op nierhandel.nl

NIERHANDEL
GEEFT TOEKOMST

‘Als je niet voorbij dat filter komt ben je nog niet klaar voor het buitenland’

Primatia Romana Wulandari, student Management of Development, uit Indonesië

‘Er zijn veel beurzen voor Indonesische studenten die in Nederland willen studeren, vooral als je bij de overheid werkt. Budiarto heeft geen uitmuntende studieresultaten. Dat zou hij kunnen compenseren met minimaal twee jaar werkervaring.

Maar blijkbaar wil hij niet wachten. Voor veel fondsen moet je ook een gesprek voeren. Er is veel concurrentie, maar als je niet voorbij dat filter komt dan ben je misschien nog niet klaar om in het buitenland te studeren. Ik heb veel vrienden die wel zijn toegelaten maar de financiën niet rond kregen. Zo is het nu eenmaal, de universiteit wacht niet.’

UIT 'T VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

MEER DAN EEN SPELLETJESMIDDAG

Op de aangelegde maisakker tussen Atlas en Forum komen zestien teams op dinsdagmiddag 7 juli aan de start van het Field Robot Event, een wedstrijd voor robotica in de landbouw.

De teams komen ondermeer uit Slovenië, Denemarken, Duitsland en Finland. Hun werkstukken – kleine wagentjes, meestal een paar decimeter lang – zullen aan verschillende proeven worden blootgesteld: het autonoom navigeren tussen de rijen planten of het detecteren van onkruid – in dit geval groene golfballen – en het besproeien daarvan. Tot slot is er het onderdeel *freestyle*, waarbij de deelnemers een eigen landbouwkundige vaardigheid moeten tonen.

Volgens deelnemer en medeorganisator dr. Tijmen Bakker van de leerstoelgroep Agrarische bedrijfstechnologie is het evenement meer dan een geavanceerde spelletjesmiddag voor studenten en medewerkers van (agro)technische universiteiten en hogescholen. De robotmiddag heeft ook een pr-functie, gericht op technisch ingestelde scholieren. 'Het maakt duidelijk dat er ook in landbouwopleidingen behoefte is aan mensen die belangstelling hebben voor hightech en informatica.

Het Field Robot Event laat precies zien wat de moeilijkheden zijn van robotica in de landbouw: de ontwerper moet omgaan met een variabele omgeving en wisselende omstandigheden.' Het jaarlijkse evenement is volgens Bakker een bron voor nieuwe ideeën. 'Er is momenteel een robot in ontwikkeling die ridderzuring in grasland herkent en verwijdt. De basis

Tijdens de robotrace van 2008 in Osnabruck reed een veldrobot niet langs, maar over de gewassen. / foto

daarvoor is een aantal jaren geleden hier gelegd. Het niveau gaat sowieso snel omhoog. Bij de start in 2003 hadden veel deelnemers nog moeite om tussen twee rijen maïsplanten door te rijden.'

Toch heeft die innovatiedrang nog niet geleid tot een robotisering van het agrarisch veldwerk. 'Momenteel zijn veldrobots nog

niet betrouwbaar en veilig genoeg, maar dat is een kwestie van tijd', aldus Bakker. Van die toekomst wordt tijdens het evenement een voorproefje gegeven. Er staan demonstraties op het programma van prototypes van agrarische robots. Zo zal Bakker de wiedrobot laten zien waarop hij begin dit jaar promoveerde. / RN

'LAAT NIEUWE SOJARASSEN SNEL TOE'

Bij de komst van nieuwe gemodificeerde sojarassen, moet de EU deze snel toelaten, anders krijgt de veevoerindustrie te maken met een sojatekort, waar vleesproducenten de dupe van worden. Tot die voorspellingen komen onderzoekers van het LEI deze maand op grond van een modelberekening voor de Nederlandse Vereniging van de Diervoederindustrie.

Aanleiding voor de studie is de verwachte komst van een nieuwe generatie genetisch gemodificeerde sojarassen, vertelt projectleider dr. Gé Backus. Zolang die niet zijn toegelaten tot de Europese markt, mag geïmporteerde soja niet zijn vervuild met deze nieuwe variëteiten. Maar in de herkomstlanden van de soja, vooral de VS, Argentinië en Brazilië, is het bijna onmogelijk verschillende sojarassen bij de verwerking voor honderd procent gescheiden te houden.

In het model gingen de onderzoekers uit van een snelle groei van het aandeel nieuwe genrassen – 5 procent in het eerste en 25 procent in het tweede jaar – vanwege de betere teelteigenschappen. Maar als die rassen niet in de EU worden toegelaten, ontstaan al in het tweede jaar problemen. De kans op besmetting van soja met de niet-toegelaten variant is dan zo groot dat er onvoldoende niet-vervuild soja voorhanden zal zijn om de jaarlijkse Europese sojabehoeft van 33 miljoen ton te dekken. De prijzen stijgen door die schaarste exponentieel, voorspelt het model.

Soja is lastig te vervangen, aldus Backus 'Zelfs als de prijs oploopt, blijft soja nog lang aantrekkelijk vanwege de goede voedingseigenschappen. Onze berekeningen wijzen uit dat de prijs van 300 euro per ton nu, kan oplopen naar meer dan 7700 euro. In de praktijk zal dat niet gebeuren; producenten zijn dan overgeschakeld op een alternatief, bijvoorbeeld veldbonen, maar het model maakt wel duidelijk dat er forse prijsstijgingen in het verschiet liggen als toelating in de EU meer dan een jaar achterblijft. De vleesproductie zal zich daardoor verplaatsen naar landen in Zuid-Amerika, waar de dieren dan toch die soja gevoerd krijgen. Dat is een wran-ge conclusie.'

Het was voor de onderzoekers een verassing dat uit het model naar voren kwam dat het in de EU toegestane percentage vervuiling - vaak een bron van politiek gearrewar - bar weinig uitmaakt voor de beschikbaarheid van soja. Allesbepalend, zo blijkt uit het model, is de tijd die de EU nodig heeft om tot goedkeuring te komen. 'Als de toelating van nieuwe gemodificeerde sojarassen voor de teelt gelijk oploopt met die in de EU, is er niets aan de hand. In de praktijk betekent het dat Europa haast moet maken, om tekorten te voorkomen', aldus Backus. / RN

SLIMME WESPEN STERVEN EERDER

Wespen die goed kunnen leren, hebben grotere hersenen dan langzaam lerende soortgenoten. Maar dat heeft wel een prijs: ze leven korter. Dat ontdekte wespentrainer dr. Michaël van den Berg.

Van den Berg promoveerde onlangs op een studie naar de geheugenvorming bij wespen. Parasitaire wespen van de soort *Cotesia glomerata* leren van nature tamelijk snel. Ze hebben maar één leerervaring nodig om iets op te slaan in het langetermijngeheugen. Maar niet elke *C. glomerata* is hetzelfde. Sommige leren net iets sneller dan anderen. Van den Berg gebruikte die natuurlijke variatie om twee wespelijnen te kweken: een snelle en een langzamere lijn. 'Al binnen een paar generaties zie je een significant verschil in leervermogen ontstaan', vertelt hij enthousiast. En dat verschil is dus gewoon te zien. De sneller lerende wesp heeft meer hersenmassa. Maar dat niet alleen: hij of zij leeft ook korter. Dat is een mooi voorbeeld van een zogeheten *trade-off*: een verschuiving van de investering van energie. Snellerende wespen moeten een

energetisch duur brein onderhouden. Die energie gaat ten koste van hun levensduur.

Ondanks deze kosten sterft zo'n slimme wesp niet uit. Evolutionair gezien is dat volgens Van den Berg volstrekt logisch en verklaarbaar. De *C. glomerata* legt haar eitjes in de rupsen van het groot koolwitje. Van die rupsen zitten er doorgaans heel veel dichtbij elkaar op het blad van de spruitkool. De wesp komt af op de geur van aangevreten spruitkoolblad. Bij een succesvolle eileg is die geur de leerprikel. Die ervaring legt de wesp onmiddellijk vast in haar geheugen. En dat is goed, legt Van den Berg uit. 'De geur van de plant heeft een grote voorspellende waarde voor het aantreffen van rupsen om eieren in te leggen.' Snel leren loont dus. In feite gaat het hier om een 'geheugen op maat'. Snelleren is op zich niet beter dan langzaam leren. Het is een aanpassing aan de ecologische niche waarin het dier leeft. Maar de wespentrainer deed meer. Hij denkt ook de moleculaire basis van geheugenvorming op het spoor te zijn. Want de vorming van langetermijngeheugen is

afhankelijk van eiwitsynthese. Het zogeheten CREB-eiwit speelt daarin in een sleutelrol. Overigens niet alleen bij wespen of andere insecten, maar in het hele dierenrijk. Verschillende vormen van dit eiwit stimuleren of remmen de expressie van genen die een rol spelen bij geheugenvorming. De verhouding van die verschillende isovormen is de schakelaar. Dat is tenminste de hypothese. Maar tot nu toe heeft niemand dat aan kunnen tonen. Ook Van den Berg houdt een slag om de arm. Maar hij toonde wel aan dat zijn wespen na training een andere verhouding van CREB-eiwitten hebben dan onge-trainde exemplaren. 'Bij de snellerende wespelijnen verandert die verhouding door leren. Dat wijst erop dat de hypothese waar kan zijn. Maar honderd procent zeker is het nog niet. Door te weinig geslaagde herhalingen is het statistisch niet hard genoeg. Op dit moment wordt daar wel verder onderzoek naar gedaan bij entomologie.' Overigens is daarmee nog maar een klein stukje van de geheugenpuzzel gelegd. Onbekend blijft bijvoorbeeld wie of wat de schakelaar omdraait. / RK

Zestig procent van de landbouwbedrijven verdiende minder dan 25 duizend euro bruto

MIDDELGROTE LANDBOUW SNEUVELT IN CRISIS

Het aantal kleine landbouwbedrijven is sinds 1995 ongeveer gelijk gebleven, het aantal grote bedrijven is gestegen, omdat schaalvergroting nog altijd de dominante trend is. De groep daartussen, de middelgrote land- en tuinbouwbedrijven, kalft af. Dat concludeert het LEI in het Landbouw-economisch Bericht 2009. Snelle groeiers die veel hebben geïnvesteerd, komen door de economische crisis in financieringsproblemen.

‘De marges zijn smal, zeker in de intensieve veehouderij en de tuinbouw’, zegt onderzoeker ir. Petra Berkhout van het LEI. ‘En de milieu- en grondstofkosten zijn hoog. De bedrijven moeten dus veel omzet draaien om een inkomen te halen.’ Dat lukt grote bedrijven. kleine bedrijven vullen het boereninkomen aan met een baantje buitenshuis of met inkomen uit verbredingsactiviteiten zoals natuurbeheer of zorg of recreatie op de boerderij. Daardoor blijft het aandeel kleine bedrijven de laatste jaren gelijk en daalt het aantal middelgrote bedrijven relatief het snelst.

Het afgelopen jaar was geen vetpot voor de land- en tuinbouw; zestig procent van de bedrijven verdiende minder dan 25 duizend euro bruto, slechts vier procent van de bedrijven verdiende meer dan een ton. De lage prijzen, hoge kosten en voor sommige sectoren de afname van de vraag door de economische crisis, waren de belangrijkste oorzaken van de lage inkomens.

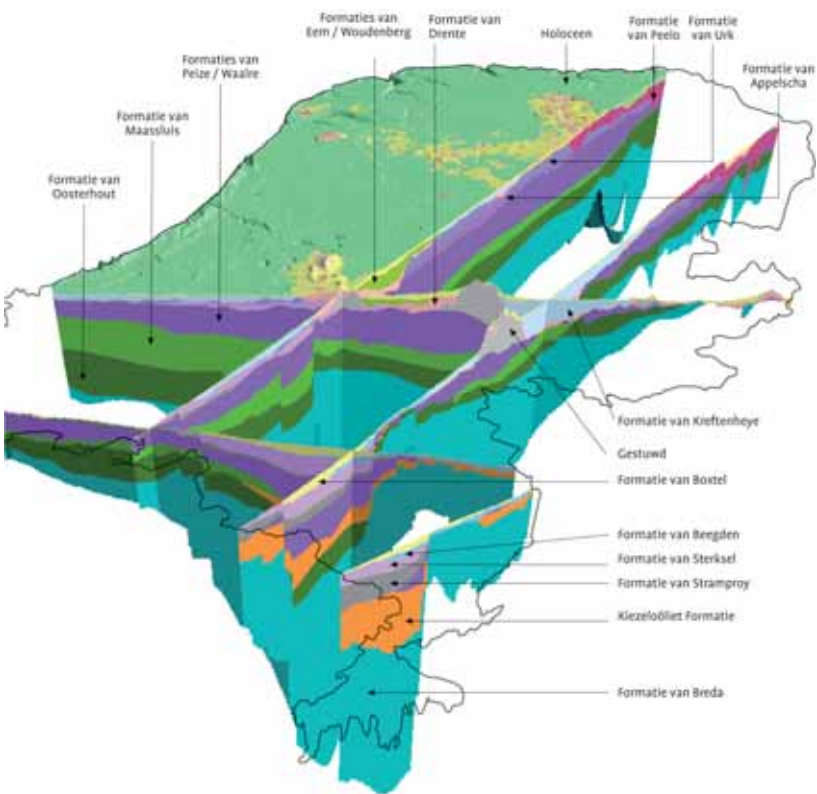
Bedrijven met veel eigen vermogen – vooral melkveehouders en akkerbouwers – kunnen in zo’n slecht jaar interen op hun vermogen, bedrijven met hoge investerings- en schuldenlasten – met name in de tuinbouw – kunnen dat niet. Het aantal bedrijven in de tuinbouw nam vorig jaar met bijna acht procent af. De bloembollensector, jarenlang een van de best verdienende sectoren, maakte vorig jaar verlies door het wegvallen van de export. ‘Alle exportsectoren hebben het nu heel moeilijk’, zegt Berkhout. ‘Ook bij relatief luxe producten als zuivel en vlees stagneert de vraag op de wereldmarkt. Overigens lijken recente handelscijfers te duiden op een kentering, de handel zit weer in de lift’

Vanuit dit perspectief deden de melkveehouders het zo slecht nog niet, vindt Berkhout. ‘Ze verdienen gemiddeld 35.000 euro bruto vorig jaar. Dat is natuurlijk een forse daling ten opzichte van 2007, toen ze 65.000 verdienden, maar ze zitten iets boven modaal.’ De best renderende sectoren vorig jaar waren de zetmeelaardappelbedrijven (49.000), de boomkwekers (45.000) en de fruitbedrijven (35.000). Berkhout ziet een groot dilemma in de huidige ontwikkeling van de land- en tuinbouw. ‘Aan de ene kant moeten bedrijven investeren om bij te blijven op het gebied van innovatie en milieubeleid. Maar investeren maakt je kwetsbaar in economisch moeilijke tijden, zeker als je maar één product maakt. Het is wachten op de goede jaren die gaan komen. Dat is het moment om te sparen, maar ja, je wilt ook investeren. De hamvraag voor de ondernemers is: hoe groot moet je worden?’ / AS

NIEUWE MUST HAVE VOOR KAARTOFIELEN

Het idee ligt zo voor de hand, dat het eigenlijk merkwaardig is dat niemand er nog op was gekomen: een Bosatlas van ondergronds Nederland. Geen bodem in de wereld is immers zo minutieus in kaart gebracht als die van Nederland. De atlas is er nu. Met dank aan onder meer Alterra.

Maar eerlijk is eerlijk, het idee is niet van Alterra. Wetenschapsjournalist en fysisch geograaf Henk Leenaers bedacht het, uitgeverij Wolters Noordhoff omarmde het. Alterra raakte betrokken via dr. Joop Okx, bodemkundige en studiegenoot van Leenaers. ‘De Bosatlas is een begrip. Als je daaraan mee mag werken, kun je geen nee zeggen.’ Okx nam met negen Alterra-collega’s de regie voor twee van de negen hoofdstukken voor zijn rekening, over geologie en bodem en natuur en landbouw. De hele atlas werd in slechts een half jaar in elkaar gezet. ‘Dat is echt gigantisch snel’, vindt Okx. Het resultaat is een echte Bosatlas; kleurrijk, informatief en zeer toegankelijk. ‘En volgens het vertrouwde stramien: veel weglaten, zodat alleen de essentie blijft hangen’, legt Okx uit. Daarmee is het een *must have* voor kaartofielen. En dat zijn er veel, gezien de snelheid waarmee de eerste druk van 22.000 stuks inmiddels de deur uit is. ‘Veel mensen hebben iets met kaarten. Dat is gewoon zo. Het bekijken van een kaart heeft een bepaalde fascinatie. Ik kan het niet helemaal duiden, maar het werkt nog

steeds. Ook nu alles digitaal is. De Tomtom gebruik je als je ergens naartoe wilt. Maar op vakantie wil je een kaart om je te laten inspireren.’ De Bosatlas is bedoeld voor educatief gebruik. 12.500 ervan zijn naar middelbare scholen gestuurd. Een cadeautje van de sponsors, waaronder het ministerie van

LNV. Alterra droeg ook op bescheiden schaal bij. Daar staat promotie tegenover. Alle atlassen voor de scholen gaan vergezeld van foldermateriaal. ‘Wij hebben een folder meegestuurd met alle aardkundige opleiding in Wageningen. Het zijn natuurlijk voor een deel onze toekomstige studenten.’ / RK

MOBIEDIK ON TOUR/ Mobiedik, de mobiele mestscheider van machinebouwer Smicon, ging afgelopen maand on tour door Nederland. Het apparaat scheidt mest in een dikke fractie met veel fosfaat, en dunne mest met veel stikstof. Daarmee kunnen veehouders nauwkeurig inspelen op de mineralenwetgeving en bij een fosfaatoverschot kosten besparen bij de mestafvoer. Mobiedik trok langs elf melkveehouderijbedrijven en twee praktijkcentra in Nederland. De tour is in feite een praktijkproef. Onderzoeker Koos Verloop van de Plant Sciences Group gaat na hoe het voer het scheidingsresultaat beïnvloedt. Met de onderzoeksgegevens kunnen melkveehouders bepalen wanneer het lonend is om Mobiedik in te huren. / AS

Vakantie is uiteraard de tijd van gevaar, stress en tegenspoed. Zeven Grote Rampen die je deze vakantie tegen kunt komen – en hoe je ze kunt voorkomen. Opdat je straks weer veilig en gezond aan de slag kunt...

7. Diarree

Goed heet wassen

We beginnen met een vakantietip van Rijkelt Beumer. 'Ga naar een duur hotel en laat je flink verrassen door de plaatselijke horeca.' Deze tip is niet zonder gevaren. 'De sla in de salad bars is nogal eens besmet met salmonella's of de hamburgerbacterie E. coli O157. Als je pech hebt ben je drie dagen aan de waterdunne diarree, met een kans op bijverschijnselen. Komt de diarree in je ondergoed terecht? Dan wel goed heet was-

sen, om overdracht te voorkomen. Op tijd je handen wassen voordat je 'schone' dingen gaat doen, en nadat je 'vieze' dingen hebt gedaan.' Verder hoeft je je over je kleren overigens geen zorgen te maken. 'Alle micro-organismen die daar in of op zitten, zitten aan de buitenkant. Het ruikt hooguit onfris, maar dat doen de meeste Nederlanders toch al in de zomer.' / NM

6. Kwallen

Schuren met een hapje zand

In de duistere diepten van de Noordzee loeren vijanden: kwallen! Tot de tanden gewapend met giftige netelcellen zweven de geleachtige sluipmoordenaars door het zilte nat op zoek naar prooi. Wee de badgast die in aanraking komt met de tentakels vol netelcellen. Bij de minste beroering ontploffen die en schieten giftige harpoentjes in het slachtoffer. Imares-onderzoeker Willem Dekker weet welke kwalensoorten aan de Nederlandse kust het gemeentst kunnen steken. 'De dertig centimeter grote kompas-kwallen, met hun fraaie bruine streeppatroon, steken hard. Maar de blauwe haarkwal is feller.'

Badgasten moeten vooral bij oostenwind oppassen, omdat onderstromen de steekbeesten naar de kust brengen. Een branderig, jeukend gevoel is het begin van de ellende, waarna blaren kunnen ontstaan. Soms gaat de huid helemaal aan stukken. Na een kwallen-ontmoeting is het zaak alle kwallenslijm direct van de huid te verwijderen. Dekker: 'Het slijm bevat volop netelcellen die hun gif nog kunnen injecteren.' Dekker raadt aan om het slijm direct rigoreus weg te schuren met een handje zand. 'Dat doet goed zeer, maar uiteindelijk heb je er zo minder last van.' / HW

5. Blauwalg

Vlokken en neerslaan

Op plaats 5: de groene alg die blauw kan worden. 'Er zijn mensen die denken dat wij van nature een afkeer hebben van zo'n groenige soep', zegt blauwalgdeskundige Miquel Lurling. Maar hij gelooft daar niks van. 'Ik zie kinderen wel eens met opzet in zo'n soep springen. Ze smeren dan dat groene spul uit en laten het opdrogen in de zon. Daar worden ze blauw van, net smurfen.' Ach, gevaarlijk, wat heet gevaarlijk. 'Als je een gevoelige huid hebt, krijg je blaasjes. Het is veel gevaarlijker als je dat water binnen krijgt', legt Lurling uit. Maar hij en zijn collega's van het cyano-team zijn dichtbij een oplossing: de Flock & Lock-methode. Met een vlokmiddel de algen neerslaan en vervolgens de fosfaatrijke bodem afdekken met gemodificeerde klei. Bij twee plassen in ons land lopen succesvolle experimenten. Na behandeling kun je zo weer tien meter ver kijken onder water. Wie wat van die speciale klei wil, kan aankloppen bij de leerstoelgroep Aquatische ecologie en waterkwaliteitsbeheer. Wat ook helpt, zijn de gemalen zaden van de tropische wonderboom *Moringa oleifera*. Ook dat werkt als vlokmiddel en doodt bovendien de cyanobacterie. En nog een tip: uit je doppen kijken voordat je het water in duikt. / RK

4. Teken

Nooit pletten

Vanuit het struikgewas loert een bloeddorstig, achtpotige monster op een argeloze voorbijganger. Gewapend met een gekartelde dolk doorboort hij de huid van de onfortuinlijke prooi en laaft zich aan de levenssappen. De vangst kan een hert of een egel zijn, maar ook jij. Het monster is maar enkele millimeters groot, maar de schade kan enorm zijn.

Teken, want daar gaat het over, kunnen enkele ernstige bacteriële en virale infectieziekten overdragen als zij zich volzuigen met bloed van hun slachtoffer. In de tweede helft van 2008 droeg éénvijfde van de Nederlandse teken de Borrelia-bacterie, veroorzaker van Lyme-ziekte.

Mocht zo'n teek een slokje van je bloed nemen, dan is snelle actie gewenst. Hoe langer het dier in je huid zit, hoe groter de kans op besmetting. Zorg dat je het insect niet plet, omdat dan de maaginhoud, inclusief mogelijke ziekteverwekkers, in de wond kunnen komen. Neem een tekenpincet mee, als je met iemand de bossen induikt. / HW

ZORGELIJK DE ZOMER DOOR

3. Bosbrand

Heel hard rennen

Wie in Australië Cathelijne Stoof tegenkomt, is in de buurt van een top-3-ramp: de bosbrand. Zij volgt vuurzeeën op de voet. Afgelopen februari staken brandweermannen voor haar promotieonderzoek tien hectare bos bij het Portugese Coimbra in brand. Stoof bestudeert het ontstaan van erosie en overstromingen na bosbranden.

Stoof: 'Terwijl de vlammen 900 graden Celsius waren, bleef de bodem met 100 graden relatief koel doordat de onderkant van de vegetatie relatief vochtig was. Uiteindelijk was het effect op de bodem gering. Omdat de vegetatie nu geen regen meer vangt, treedt er wel meer waterafvoer naar de rivieren op.' De erosie-expert is zojuist vertrokken naar Australië, waar ze nieuwe branden bestudeert.

Brandweermannen graven zich soms in een kuil in, maar dat advies wil Stoof niet aan toeristen geven: kans op verstikking. Haar advies? 'Zorg dat je uit de buurt blijft. Maar als je moet kiezen tussen in een ravijn springen of door het vuur heen gaan. Een vuurfront is vrij smal, zo'n 10 meter. Je moet je dan goed bedekken en heel hard rennen.' / AB

2. Soa

'NEEM CONDOOMS MEE!'

'Bevangen door een ultiem gevoel van vrijheid. Ver van huis. Een mooie man/vrouw. En dan kom je met een 'kadoetje' thuis.' Marcel Ratering, verpleegkundige bij de studentenarts vertelt: 'Wie moet kiezen tussen onveilige seks en geen seks kiest in de hitte van de strijd toch vaak voor het eerste.' Jaarlijks neemt hij 50 tot 100 SOA-testen af bij WUR-studenten en -medewerkers. 'Mijn advies is: neem condoms standaard mee in je medicijnenkit naast je klamboe en je diarreepillen, ook als je getrouwd bent en kinderen hebt. Doe ze in je

handbagage, want in het bagageruim kunnen ze kapot vriezen. Nederlandse condoms zijn het meest betrouwbaar, bij mij kun je er tien voor een euro kopen. Het is een misvatting dat condoms overal verkrijgbaar zijn. Vooral voor vrouwen kan het extra moeilijk zijn om ze te kopen (bijvoorbeeld in Indonesië, Pakistan of India). NEEM CONDOOMS MEE! Het gaat niet om de moraal, maar om de mogelijkheid.'

Wil je echt niet in de verleiding komen, ga dan een paar weken mediteren in een klooster. / NM

1. Doodgeslagen bier

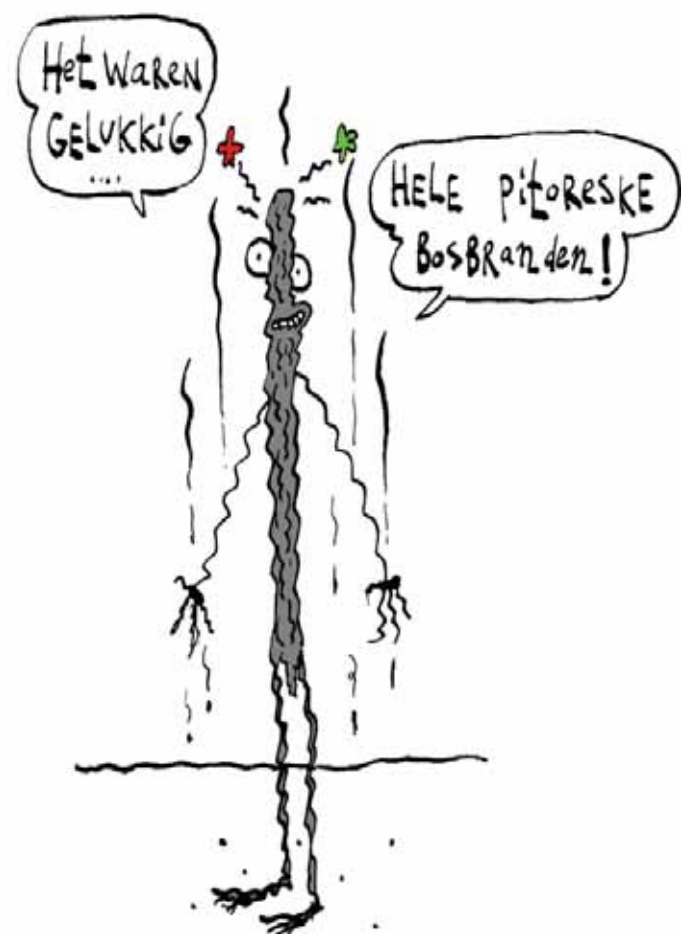
Adje trekken van Duvel

Met stip op één. De ramp der rampen. Niets, maar dan ook niets kan een vakantie zo bederven als doodgeslagen bier.

Jaarlijks slobberen we elk zo'n vijfennegentig liter bier naar binnen, vooral in de zomer. Maar juist dan ligt de Grote Teleurstelling op de loer. 'Warm bier gaat niet samen met een fraaie schuimkraag', vertelt Rik Brouns. Brouns is afgestudeerd in de levensmiddelenmicrobiologie en nu eigenaar van bierbrouwerij De Fontein in Zuid-Limburg. Hij verklaart: 'Bierschuim is opgebouwd uit eiwit, koolzuur en ietsje bier. Hoe meer hop het bier bevat, hoe stabiel het schuim.'

Volgens Brouns is snel opdrinken de beste remedie tegen 'doodslaan door verwarming'. Ook snacken tijdens het bier drinken is geen goed idee, het is, net als een vies glas, de doodssteek voor de schuimkraag.

'Sommige biersoorten, zoals Duvel, hebben een trucje bedacht: ze ruwen de bodem van het glas wat op' vertelt Brouns. 'Op die ruwe plek ontstaan kleine koolzuurbelletjes, je krijgt zo niet alleen een prachtige opwaartse stroom bruisend koolzuur, maar ook een stabiele schuimkraag.' Optimaal bierplezier, met schuimkraag, beleef je dus door een adje te trekken van een Duvelglas. / HW

NIEMAND WEET NOG HOE SCHADELIJK GANZEN ZIJN

De ganzenaantallen in Nederland nemen al jaren zeer sterk toe. Boeren, maar ook natuurorganisaties maken zich zorgen over schade, en de roep om maatregelen zwelt aan. Voor LNV is dat reden om de populatieontwikkeling te onderzoeken en te kijken naar de effecten van de ganzen op de natuur. Dr. David Kleijn, ganzenonderzoeker bij Alterra, leidt het onderzoek. ‘Veel meningen rond ganzenschade berusten op perceptie, solide kennis ontbreekt vooralsnog.’

tekst en foto's HANS WOLKERS

Het is een rustige zomerochtend in juni. Aan de rand van de Nijmeegse uiterwaarden zit een groep van enkele honderden grauwe ganzen doodstil in het gras. Op het moment dat er mensen op de dijk verschijnen, bewegen de ganzen onmiddellijk richting de oude rivierbedding, waar ze soepel het water inglijden. Vliegen kunnen ze niet, omdat ze in de rui zijn. Dan duikt aan de ander kant van het water nog een aantal mensen op. Licht verontrust zwemmen de dieren naar het einde van de rivierbedding, recht in de val. ‘Een stuk of tachtig, niet slecht.’ Tevreden kijkt ganzenonderzoeker Kleijn naar de gevangen ganzen in de kraal. Ouderdieren en soms nog pluizige grijze jongen lopen wat ontdaan door elkaar, vergeefs zoekend naar een ontsnappingsroute. Verderop bereiden leden van het onderzoeksteam de weeg-, meet-, en ringsessie voor. Ook zal een dier met een zender worden uitgerust. Het is de beginfase van het onderzoek dat Kleijn met Berend Voslamber van SOVON Vogelonderzoek Nederland in opdracht van LNV uitvoert. ‘Door te ringen en te zenderen kunnen we gegevens over grauwe ganzen verzamelen, bijvoorbeeld de kuikenoverleving en de voortplantings- en overlevingskans in het eerste jaar’, vertelt Kleijn. ‘Al die gegevens stoppen we in een populatiedynamisch model waarmee we bijvoorbeeld het effect van eventuele maatregelen zichtbaar kunnen maken.’ Het model kan onder meer duidelijk maken op welk moment broed- en foerageergebieden beperkend gaan worden en de ganzengroei zal verminderen. Kleijn onderzoekt daarnaast de effecten van grauwe ganzen op weidevogels. ‘We inventariseren acht gebieden waar zowel ganzen als weidevogels voorkomen,’ vertelt Kleijn, ‘en kijken of hoge ganzendichtheden gaten in de weidevogelpopulatie veroorzaken.’ Een andere tak van het onderzoek moet duidelijk maken

waar volgens de visie van beheerders de schoen knelt. ‘Dan gaan wij gericht onderzoeken of de geschetste problemen daadwerkelijk optreden’, licht Kleijn toe. Kleijn hoopt over enkele jaren meer te kunnen zeggen over de effecten van de ganzenaantallen in Nederland.

POEPENDE VOGELS

De resultaten van het onderzoek moeten de hele ganzendiscussie transparanter en meer op feiten gebaseerd maken, want het aantal ganzen in Nederland is volgens sommigen veel te sterk toegenomen. Volgens dr. Bart Ebginge, eveneens ganzenonderzoeker bij Alterra, zijn er op dit moment ‘s winters een kleine twee miljoen ganzen van diverse soorten in Nederland, dat is een toename van ruwweg een half miljoen in zo’n zeven jaar tijd. ‘Maar dat kunnen er veel meer worden, want er is voedsel voor nog wel tien maal zoveel ganzen’, stelt Ebginge. Ook het aantal zomerganzen is fors gestegen. In tien jaar tijd zijn de aantallen grauwe ganzen en brandganzen vertienvoudigd naar ruim driehon-

ZOMERGANS EN WINTERGANS

In Nederland overwinteren zes ganzensoorten, waarvan de kolkans met bijna een miljoen dieren de talrijkste is. Ook de brandgans (360 duizend overwinteraars), de grauwe gans (een kleine 300 duizend), en de rietgans (zo’n 150 duizend) weten Nederland in de winter te waarderen. Een deel van grauwe ganzen en de brandganzen trekt in de zomer niet meer weg, en broedt in Nederland. Van deze zomerganzen zijn er ruim 300 duizend. De grauwe ganzen zijn de laatste tien jaar in de zomer toegenomen van 30 duizend naar ruim 200 duizend dieren, terwijl het aantal brandganzen toenam van vierduizend naar ruim honderdduizend.

derdduizend dieren. Juist de zomerganzen zijn reden tot zorg, omdat ze landbouwschade aanrichten en natuurwaarden zouden kunnen aantasten. ‘De brandganzen groeien nu met ruim vijfenveertig procent per jaar, de grauwe ganzen met zo’n twintig procent’, stelt Kleijn. ‘Dit kan zeker een effect op andere vogels hebben.’ Er is weinig voorstellingsvermogen voor nodig om in te zien dat het voor een Kievit geen pretje zal zijn om te broeden in een weide vol forse, poepende vogels.

UITSTERVEN

Het zijn dan ook niet langer alleen de boeren die klagen over landbouwschade, ook natuurorganisaties zien schade – aan de natuur. Tim van den Broek, senior adviseur Fauna- en Natuurbeheer bij Natuurmonumenten, is weliswaar blij dat grauwe ganzen weer in grotere aantallen in de Nederlandse natuur voorkomen, want rond 1970 stond hij in Nederland op de rand van uitsterven. Maar hij ziet ook problemen binnen de gebieden van Natuurmonumenten. ‘Vooral de zomerganzen

‘In tien jaar tijd zijn de aantallen grauwe ganzen en brandganzen vertienvoudigd’

Het zal voor een kievit geen pretje zijn om te broeden in een wei vol forse, poepende vogels

veroorzaken soms schade aan de natuur stelt hij. 'Veel meningen rond schade door ganzen berusten nog op perceptie', stelt Kleijn echter. 'Juist omdat kennis over de effecten van de grote aantallen ganzen vaak ontbreekt, wil LNV dat we dit onderzoek gaan uitvoeren.' Want maatregelen moeten wel feiten als basis hebben, vindt de onderzoeker. Dat neemt niet weg dat het begrijpelijk is dat zelfs natuurbeschermers de enorme aantallen ganzen als probleem zien.

POOTRING

'Gewicht: drie komma twee kilo.' Een volwassen grauwe gans bungelt rustig aan de unster van Kleijn. Een collega voorzag het dier al van een zilveren pootring en een groene nekring met in spierwitte letters de unieke code NRC. 'We kunnen de dieren zo op vrij grote afstand individueel herkennen', legt Kleijn uit. 'Op termijn kunnen we zo gegevens verzamelen over onder meer de sterfte en het aantal jongen dat buiten de eigen populatie gaat broeden.' De gezenderde ganzen zullen in detail aangeven waar ze zich ophouden.

Kleijn: 'Met die informatie kunnen we wellicht voorspellen hoe bijvoorbeeld de inrichting van het landschap en de gewasteelt de landbouwschade door ganzen beïnvloedt.'

EIEREN SCHUDDEN

Provincies en beheerders proberen hier en daar al de ganzenaantallen terug te brengen, soms op een nogal vreemde manier, volgens Ebbinge. 'Soms plaatsten beheerders hekjes rond de moerasgebieden waar de vogels broeden', vertelt hij. 'Hierdoor kunnen de jongen de voedselgebieden niet meer bereiken en verhongeren ze.' Ook meergebruikte methoden als eieren schudden of eieren prikken, die moeten voorkomen dat de eieren uitkomen, zijn volgens hem nauwelijks effectief. Het is veel effectiever om het aantal volwassen vogels te beperken, bijvoorbeeld door de jacht meer ruimte te geven. 'Gezien de enorme aantallen ganzen denk ik dat het redelijk is jagers meer te laten oogsten', stelt Ebbinge. 'Wel moet je het ganzenbestand zorgvuldig blijven monitoren.' Van den Broek van Natuurmonumenten ziet hier echter weinig in. 'In natuurgebieden geeft jacht alleen maar verstoring en jagers krijgen al voldoende ruimte om in het kader van schadebestrijding buiten natuurgebieden afschot uit te voeren', licht hij toe.

REGULEREN

Niet iedereen is het overigens eens met ingrijpen in de ganzenaantallen. Volgens Rita Stockmann van de Faunabescherming is er helemaal geen ganzenprobleem en veroorzaken de dieren geen onoverkomelijke overlast. Ingrijpen is volgens haar dan ook niet nodig. 'Iets wat spontaan in de natuur ontstaat, moet je nooit tegengaan', vindt Stockmann. 'De natuur regelt het zelf wel.' Ebbinge is het hiermee oneens. 'Flauwekul', reageert hij. 'Elk stuk grond in Nederland is al eens omge-

GANZENGROEI – DE OORZAAK

Het beperken van de jacht is volgens dr. Bart Ebbinge, ganzenonderzoeker bij Alterra, een belangrijke oorzaak van de grote groei van het aantal winterganzen. 'Al in 1970 beperkte de overheid de ganzenjacht en mochten jagers tot slechts tien uur 's ochtends ganzen schieten', vertelt Ebbinge. 'De aantallen begonnen toe te nemen en in 2000 is de ganzenjacht helemaal gesloten.' Overigens mag er nog wel geschoten worden op plekken waar de ganzen schade veroorzaken.

Onderzoeker dr. David Kleijn wijst natuurontwikkeling in combinatie met een overvloed aan voedsel als andere redenen aan voor het ganzensucces. 'De nieuw ontwikkelde moerasnatuur is populair als broedgebied en voedsel is er in overvloed op de zwaar bemeste graslanden die nooit ver weg zijn', legt Kleijn uit.

keerd, ingrijpen doen we sowieso.' Kleijn sluit zich hierbij aan: 'De natuur in Nederland kan je echt niet meer zijn gang laten gaan', stelt hij. 'We hebben een enorme invloed op onze natuur en je ontkomt niet aan reguleren.' Volgens Ebbinge is het uiteindelijk de overheid die moet bepalen wat voor natuur we willen en voor hoeveel ganzen er plaats is. Als blijkt dat ganzen een groot effect op natuur hebben is er volgens Kleijn niet veel keus: 'Je doet niets en kiest daarmee voor ganzen, of je kiest voor andere natuurwaarden en reguleert de ganzen.'

Ondertussen zijn van gans NRC alle gegevens genoteerd. Rustig zet Kleijn het dier aan de rand van het water. Het duurt enkele seconden, maar dan plonst hij halsoverkop het water in. Als hij buiten schot weet te blijven, kan NRC een bijdrage gaan leveren aan een oplossing van het ganzenprobleem. <

**'Iets wat spontaan
in de natuur
ontstaat, moet je
nooit tegengaan'**

**Look before you
leap this summer**

WANTED: INTERCULTURAL COMMUNICATION AND GOOD INFORMATION

Wageningen University should do more to make its international students happy, say Student Council members. Their internationalization advice focuses on subjects like information provision, guidance and facilitation of an intercultural dialogue. The Student Council also made an information booklet for foreign students on the policy of the Dutch immigration service.

'Wageningen is doing a lot for international students. But it is not enough. Our advice reflects the perspective of international students and can be helpful if the university wants to improve on things. Internationalization should be institutionalized', says Rustem Gaytkulov from the Student Council. For example, the council advocates intercultural communication courses as part of the curriculum. 'If you come to an international university, you don't expect to gather with your countrymen. Then why should you go abroad? It would be really helpful if students got the skills and knowledge to operate in an international environment in an early stage of their study here', Rustem explains.

The advice also identifies a lack of

information on social activities. 'There should be a central information point for activities and different organizations for international students. Like an international office or an international student network that works as an umbrella for organizations like the International Student Organization Wageningen and the Erasmus Student Network.' Chinese students have been providing information themselves for several years, adds fellow council member Li Fucheng. 'Through internet fora they created documents that give tips on living in Wageningen. There you can find where to go to fix your bike cheap, for example. This kind of information is important, especially for new students', Fucheng emphasizes.

It can also be difficult to find information about the procedure for obtaining residence permits from Dutch immigration service IND, the Student Council found. They therefore issued an online booklet with information on IND policy and the assistance that Wageningen University provides with IND matters, as well as some cases of students who did experience problems.

The worst story that Raymond heard is of a student who actually had to leave the country. This student missed two letters from the IND and failed to pay the procedure fee of 52 euro. He was then forced to leave the Netherlands within 28 days. Back home, the student applied for a new visa and finally returned to Wageningen. 'Missing post is a recurring problem. When you live in a flat like Bornsesteeg, it is important to mention the room number in the address. Unfortunately, the IND and municipality do not provide for that in their systems', states Fucheng.

Another problem is that most of the IND correspondence is in Dutch. It is possible to get help from the university through the Student Service Center. But that help is too slow and you have to make an appointment first, say Raymond and Rustem. They both think it would be a good idea to have a visible international office that can help students immediately. Rustem: 'At the moment the help for students at Wageningen University is based on efficiency, not on service.' / **AB**

The IND Booklet can be found on www.sc.wur.nl/en/activities.html

PLAY IT SAFE THIS SUMMER

Tips from Wageningen experts for avoiding the seven deadly perils of summer...

7. DIARRHEA: A HOT WASH

Rijkelt Beumer: 'The lettuce in your salad can be infected with salmonella and your hamburger with E.coli 157. If you do get the runs, wash you underwear good and hot. Wash your hands before doing something 'clean' and after doing anything 'dirty'.' / **NM**

6. JELLYFISH BITES: RUB WITH SAND

In the depths of the North Sea lurks a dangerous enemy ready to shoot poisonous slime at unsuspecting bathers. Imares researcher Willem Dekker's advice is: rub it off with sand straightaway. 'It really hurts, but you'll be better off in the long run.' / **HW**

5. BLUE-GREEN ALGAE: F&L THEM

Expert Miquel Lurling warns 'if you have a sensitive skin you'll get blisters. And if you swallow any, it's much more dangerous'. He and his colleagues are working on the Flock & Lock method for dealing with the deadly algae. The special clay they use can be obtained from the Aquatic ecology chair group. It also helps to look before you leap. / **RK**

4. TICKS: NEVER SQUASH THEM

Lyme's disease is nasty and it's carried by ticks. If you find a tick on you, take action fast. But don't squash it, because you could get the contents of its stomach (including the bacteria) in the wound. So don't go into the woods without tick tweezers. / **HW**

3. FOREST FIRES: RUN FAST

If you run into Cathelijne Stoof in Australia, you won't be far from a forest fire. She'll be there for her PhD research on the effects of forest fires. Firemen sometimes dig a pit, but Cathelijne wouldn't advise that. What then? 'Make sure you keep well away. But if you do have to choose between jumping off a cliff or going through fire... a wall of fire is quite narrow, about 10 metres. Cover yourself up and run as fast as you can.' / **AB**

2. VD: ALWAYS CARRY CONDOMS!

Nurse Marcel Ratering of the university health centre advises: 'Condoms should be in your standard first aid kit, along with a mosquito net and diarrhea pills. You can't get them everywhere, and it can be especially hard for women to obtain them.' And if you really want to play it safe, go for a meditation retreat in a monastery. / **NM**

1. FLAT BEER: DRINK DUVEL

Nothing can ruin a holiday like flat beer. But 'warm beer doesn't go together with a nice head of foam', says Rik Brouns, who studied food microbiology and now owns the Fontein brewery. The answer? Drink up fast. And some brewers, like Duvel, have come up with a trick: make the glass bottom rough so that bubbles form and the foam stays longer. So it's bottoms up with Duvel. / **HW**

UNITAS IS RESURRECTED/ Unitas will live again. At least, the board is looking for a new location and is also thinking about the best formula for the new club. 'In any case, it definitely won't be a closed social club', says chairperson Astrid Kristiaan. Membership fees will probably be reintroduced. The Unitas band committee has become a foundation that will organize pop concerts independently. The club hopes to pay off its debts through the sale of furniture and fittings, and to begin with a clean slate. Although it looks like chaos at the moment, Astrid is hopeful: 'I'm going to work very hard on setting up something at least as good as Unitas.' / **TR**, photo GA

David Kleijn: ‘We have a massive influence on nature and there’s no avoiding regulation’

TOO MANY GEESE?

The goose population in the Netherlands has been increasing for years. Both farmers and nature organizations are worried about damage and are calling for steps to be taken. In response, the Ministry of Agriculture has started a research project led by Dr. David Kleijn, geese researcher at Alterra. He says, ‘A lot of opinions about geese are based on assumptions, but there is still a lack of solid knowledge.’

Together with Berend Voslamber of SOVON Bird Research Netherlands and their team, David goes into the field to ring and attach radiotransmitters to greylag geese. ‘This enables us to collect data about for example chick survival and reproduction and survival chances during the first year’, Kleijn says. ‘We put all the data into a population dynamic model, which can reveal effects of any measures taken.’ The model can show at what point breeding and foraging grounds start to limit geese population growth. Kleijn is also researching the effects of greylag geese on meadow birds: ‘We are inventorying eight areas with both geese and meadow birds, to see whether high goose populations cause drops in meadow bird populations.’ Another branch of the project seeks to identify what nature managers perceive as the main problems. ‘Then we can focus our research on whether these problems actually occur’, explains Kleijn. The research results should put the discussion around geese on a solid basis.

According to Dr. Bart Ebbinge, another geese researcher at Alterra, nearly two million geese currently overwinter in the Netherlands, which means an increase of about half a million in seven years. ‘But it could go up a lot more, because there is no shortage of food’, Ebbinge claims. The numbers of summer geese have gone up a lot too – to over 300 thousand greylag and barnacle geese. It is these geese that

Scientists equip a greylag goose with a radio transmitter in order to follow its movements. / Photo HW

are the worry because they damage crops and could harm valuable nature. ‘Barnacle geese now increase by more than 45 percent per year, the greylag geese by about 20 percent’, says Kleijn. ‘That could certainly affect other birds.’ It doesn’t take too much imagination to see that it’s no fun for a wagtail to breed in a meadow full of large birds and all their droppings.

So it’s not just farmers who are complaining about geese. Nature organizations are worried too, about damage to nature. Tim van den Broek, senior advisor on fauna and nature management at *Natuurmonumenten*, is pleased that Dutch greylag geese populations have recovered since 1970, when they were on

the brink of extinction. But he is also seeing problems in *Natuurmonumenten*’s areas. ‘The summer geese, in particular, do a lot of damage to nature’, he says.

There are very divergent views on how (or whether) to control goose populations. Ebbinge thinks allowing more hunting is the answer, ‘although you do have to keep on monitoring the goose population thoroughly.’ Van den Broek from *Natuurmonumenten* is against bringing back hunting, which was banned in 2000: ‘In nature areas hunting is only disruptive and hunters already get enough opportunities to hunt in the context of damage control.’, he explains. Rita Stockman of *faunabescherming* thinks ‘you should never go against something that has

come about spontaneously in nature. Nature will take care of it.’

‘Nonsense’, says Ebbinge. ‘Every bit of land in the Netherlands has been dug over at some point; we intervene anyway.’ Kleijn agrees. ‘You really cannot just let nature take its course any more in the Netherlands’, says Kleijn. ‘We have a massive influence on nature and there’s no avoiding regulation’. Ebbinge thinks the government will have to decide what kind of nature we want and how many geese we have room for. If geese do a lot of damage, Kleijn doesn’t see much choice: ‘You either do nothing and opt for a lot of geese, or you opt for other nature values and regulate the geese’. / HW

IS IT REALLY SO HARD TO GET A GRANT?

An Indonesian student is trying to sell his kidney to raise the money. Is it really so hard to get funding? A selection of opinions.

By YVONNE DE HILSTER and NICOLETTE MEERSTADT

Anne van den Ban – of the fund named after him: ‘This year we had over 205 thousand euros from donors, but we had applications for over 2 million. So we had to be highly selective. Budiarto wasn’t the strongest of candidates. He had 75 points for his Bachelor’s degree and we had turned down several Indonesian students

with over 90 points. What is more, the World Bank estimates the per capital income in Indonesia as six time higher than that of various African countries.’

Primatia Romana Wulandari from Indonesia, student of Management of Development ‘There are many scholarships in Indonesia. Budiarto doesn’t have excellent qualifications. He could compensate for that with at least two years of working experience. I have many friends who could not get the funding and had to let go of their opportunity to study. That’s just the way it is.’

Joseph Mutware, student of International Development Studies from Rwanda I applied twice to the same organisation. The first time I was rejected, but they encouraged me to apply the next time. You do need perseverance.’

Anne Balkema, student of biology I went to England for three months on a Socrates-Erasmus grant. It was quite a bureaucratic business. Once I was in England it turned out that I got much more than German and French students. And for them there were also only a couple of places, and only for the best students. It seems it’s easier for

Wageningen students.’

Rien Bor, recruitment officer, Corporate Communication ‘The current fees of nine thousand euros are too high for students without means, and too low for the very rich. You have two choices. You either cut the fees down to a minimum and only accept the best students (which is not at all the Dutch way); or you raise the fees to twenty thousand euros in line with top institutions and attract the richer students. Since the actual costs per student are about seven thousand euros, you can use the surplus to fund two more students.’

SNAPPED

WHO?
Jennifer Jaques (23) from Reichshof, Germany: a 4th year Biotechnology student, hard at work on her graduation paper.

WHY LEEUWARDEN?
‘The Netherlands seemed the best option. The people here are much more easygoing about things. Besides, the course is less process-orientated than it is in Germany. At the moment I am working on determining toxic mutagenic substances in water.’

TIME FOR THE HOLIDAYS?
‘A bit, but I am very busy with graduating. And I’m going to do a voluntary course on Forensic Entomology – about applying insect biology to criminal matters. I’m looking forward to it!’ / MR

PROTA GOES ONLINE

The Prota biodiversity programme is going to open up its website so that a broader group of experts can provide information about the 8600 useful plant species in Africa. ‘It will be a kind of wiki that everyone can add to’, says Prota director Dr. Jan Siemonsma.

Prota has already documented about two thousand plant species on its website and in six large volumes. The aim is now to speed up completing the inventory, working with the American company ICON, which has developed software for data mining and has smart ways of compiling information on the web in reports. ‘Like this we hope to put the essential data into the more than six thousand empty data sheets we have for the plant species’, says Siemonsma. Prota will continue to do the data validation that follows the compilation.

The Gates Foundation, which now funds the Prota programme, brought Prota and ICON together. They have just finished a pilot with the letter A from the species list.

‘That produced enough basic material, says Siemonsma. ‘I expect that this information will stimulate people to react. There are between 100 and 150 experts involved in each plant group. Now we hope to get contributions from people we don’t know yet.’

In parallel with this work, Prota wants to improve access to knowledge about plants in Africa. So the Wageningen programme is working with the Information Training & Outreach Centre for Africa (Itoca) in South Africa, which trains African librarians and researchers in using online scientific publications and journals. ‘The aim is to increase database use in Africa’, says Siemonsma. ‘Itoca provides in-country training courses that now include a Prota module. For us, research institutes are a key target group. We have just had a training course in Nigeria; the next one will be held in Ghana soon.’

The new approach should increase ICT knowledge in Prota itself. A few of the seven Wageningen-based staff are doing courses, and the Prota office in Nairobi is being strengthened with four new staff members. The plan is that by 2012, the Nairobi branch will be the head office and the Wageningen branch will play a supporting role. ‘To keep up the Prota quality, Nairobi will continue to call on us’, Siemonsma expects, ‘because of our expertise in the field of validation and our access to good sources of information – we have a fantastic library here at Wageningen UR.’

Nevertheless, the Wageningen Prota office wants to attract new clients so as to be less dependent on the Prota programme. ‘We are now taking on types of consultancy assignments that we wouldn’t have taken on a year ago’, explains the director. An example is a DGIS-funded research in Benin on extracting colouring from sorghum for use in food and cosmetics. ‘We’ve got enough assignments for 2010 and we’ve got the basic funding until 2012’, says Siemonsma. He also thinks his group has something to offer Wageningen education, working with the Biosystematics chair group. The Prota group is looking for a new name.

Meanwhile, the status of Prota is still not clear. It might be merged into the Biosystematics chair group as a business unit, perhaps at the CGN gene bank. The staff are employed by Wageningen UR, but it stopped its own contribution last year. ‘That still annoys me’, says Siemonsma. ‘We have been working for nearly 25 years now on documenting useful plants, and we have always brought in about a million euros a year in external funding. Some years went better than others. Last year we had a bit of a dip, and I think it was short-sighted of Wageningen UR to want to close us down. Within a year we had to go from 70 percent external funding to 100 percent. Everyone saw possibilities for fund-raising but the only thing that counts in the end is the hard figures. Luckily the situation is back to normal now.’ / AS

IN JAPAN YOU SAY ‘PROFESSOR’

Not many people are likely to be aware that trading relations between the Netherlands and Japan go back four hundred years this year. But it was a good excuse for a Japanese cultural festival, anyway.

More than six hundred visitors attended the festival in Wageningen on Sunday 28 June. It took place in and around an old university building, the Nieuwlanden, which now houses a training centre. Two Japanese university students were among the organizers: Ruri, who studies Animal Sciences, and Miwa, who is doing an MSc in Nutrition and Health. Miwa thought it was great to see so many Dutch people interested in her culture. After all, Dutch customs are really very different to Japanese ones. Ruri says she will never get used to the way the Dutch kiss when they greet. And Miwa still cannot bring herself to address teachers by their first names. ‘It feels really impolite and embarrassing. I’d rather say professor.’

Miwa also finds it hard to cook just for one. ‘We usually eat different dishes together: rice, soup and at least three vegetable dishes. You don’t easily cook all that just for one person. So I sometimes invite some friends.’ Miwa enjoys the social life in Wageningen. ‘Yesterday I went to a Tanzanian dancing party. We never dance in Japan, but it was really nice. I still need a lot of practice, though.’

There are not many Japanese at Wageningen University: five students and one PhD researcher. Mariko, a Japanese ex-student of Leisure, Tourism and Development, wants to change this. This year she became Wageningen University’s representative for Japan. The university already has such graduate representatives in about twenty countries. They carry out promotional activities there and are contact points for students from the country. The position is unpaid, but if they recruit a student to Wageningen who does not require a scholarship, they receive a payment. Up to now, two students have come to Mariko with questions. Mariko is also finding out which Japanese universities are a good fit with Wageningen. ‘And I gave a few students who went to a conference in Japan in May information about my country.’ Besides these activities, Mariko is considering starting Sushi lessons. / YdH

Info: www.les-mariko.nl

Japanese women only wear kimonos on special occasions. Until they are twenty, girls wear kimonos with long sleeves. After that, they wear short-sleeved ones. The sash that is worn with the kimonos can be folded in many different ways, just as African and Surinamese women vary their headdresses. / GvC, photo GA

Living with Idealis

HOUSING FOR TODAY AND BUILDING FOR THE FUTURE

We are Idealis, an independent, non-profit housing association specializing in student housing. In Wageningen and Ede we rent some 4,500 student rooms and more than 100 apartments to young researchers. Our tenants are mainly young people with different nationalities and cultures. There is considerable turnover in student housing. This means that we pay extra attention to customer-oriented service and housing quality.

Balance between supply and demand in student housing

First-year students start arriving in Wageningen around September. Many of them want to find housing before the start of the academic year. Idealis endeavors to find housing for all first-year students with housing priority based on travel needs at the start of their studies. From October, we look for housing for the remaining first-year students based on length of registration. Our aim is to find rooms for all students before May of the first academic year. We have again realised this goal for this academic year. Currently, we have found the proper balance between the temporary intake of first-year students and a financially acceptable vacancy rate. Increased vacancies during the academic year would have financial consequences, which would require compensation through higher rents. Naturally, this is not our intention.

Besides Dutch students, many international students arrive in Wageningen each year. The University of Wageningen (Wageningen UR) reserves some 1,200 furnished rooms at Idealis for this group of students. For the coming academic year, Wageningen UR has decided to arrange temporary housing for this purpose as well. We have offered to help with the management of these complexes, for which close consultations are ongoing.

New buildings under construction

The coming academic year the demand for rooms will partially be met by the new complex, “Binnenveld”, on the Haarweg. This complex will be ready for occupancy in mid-December. The 30 apartments built here will provide accommodation for 150 students. Moreover, in

August, Idealis will start with the construction of 10 townhouses on the Burgtstraat. These can house around 35 students. For the longer term, we will meet growth in the number of students with a new building to be built on the Rijnsteeg. We hope that, by the end of 2011, more than 300 students will live there.

Anticipating the needs of our clients

Various surveys and client panels show that, in choosing their rooms, our tenants pay particular attention to the price-quality ratio and the living expenses. Most students want to share facilities but prefer to live in small domestic groups where they can choose their house-mates. This information is a qualifying factor for our new building plans. We want to take this opportunity to offer our tenants more choices: not only rooms in large student apartment buildings, but also room in student houses.

New, flexible and sustainable complexes

The Rijnsteeg is a good example of this. Because of many vacancies at the time and the decision to demolish the Rijnsteeg in 2006, we can now build a complex there that will meet the needs of our tenants. Complexes such as the Ancora complex on the Nobelweg and Lombardi in the Boomgaarden ensure more choices for our tenants, increase the versatility of our housing stock reduce our vulnerability as an organization. National forecasts assume that the number of students will grow, but forecasts are uncertain: vacancies can occur unexpectedly and quickly increase. Flexible housing is therefore important for the continuity of our organization. Environmentally-friendly construction is also a central feature of our future plans. Idealis participates in the “Good Climate Wageningen” environmental program and is active in “EcoProfit”. In this way, we try to contribute modestly to an environmentally-friendly environment.

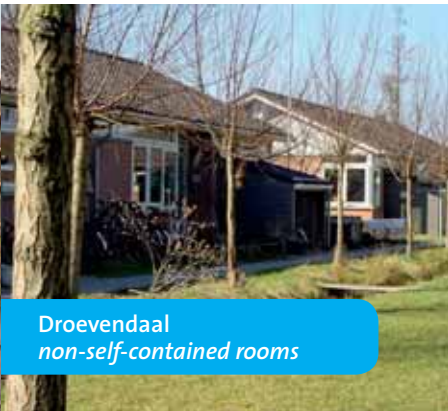
If you have any questions about us or our new construction plans, please feel free to stop by our office or check www.idealis.nl. You can also call (0317) 476161 or e-mail us (algemeen@idealis.nl).

Apartment building 'Hoeverstein'
non-self-contained rooms

Boomgaarden
aio apartments

Droevendaal
non-self-contained rooms

Pedelbuilding
aio apartments

EDUCATION VERENIGINGEN

Submit education announcements before Monday 09.00 to resource@wur.nl, with header 'Education'. The announcement doesn't exceed 100 words.

Summer School
Meet the fascinating world of green genetics. A Summer School for Academic and Professional Bachelor students. You will learn about the basic topics in plant breeding; hear about new promising technologies; visit research facilities and laboratories; be the special guest of world wide leading breeding companies. After completing the (free) whole program, students will be awarded 2 ECTS. For information see www.wbs.wur.nl/uk.

Agrotechnology and Food Sciences
Physical Chemistry and Colloid Science

Colloquium
Holger Schmalz, University of Bayreuth, Germany: Surface-Compartmentalized Nanostructures via Crystallization-Induced Self-Assembly of Triblock Terpolymers. Date: Friday, July 10, 16.00hrs, venue: Ab van der Linde room, Building 316, Drijenplein 6, Wageningen.

Plant sciences
Plant production systems

MSc-thesis subject
Competing Claims – Competing Models in Mozambique
In Mozambique large investments are planned in the field of bio energy, aiming at sugarcane, cassava, sweet sorghum and jatropha. Each investment uses its own development model ranging from large centralized production on plantations to out grower schemes or hedge planting around individual farms. Each investment claims a share of the available natural resources, mainly land and water.

Which opportunities or treats these investments pose to local small holder farmers is rather unclear. We propose to work from a farming systems and household perspective and explore questions such as: effect of bio-energy policy and production on allocation of natural resources and labor, cropping pattern, food security, energy supply, income, etc. Yet we are also interested in impacts at regional or national level. We have contacts with companies, producer organizations, NGOs and local universities. When you are interested in exploring such issues through an internship or MSc research please contact maja.slingerland@wur.nl.

Social Sciences Group
Development Economics
DEC 52806 Macroeconomic and International Development Policy
This course has been rescheduled from the 4th period (as in 07/08) to the 1st period. The next course will therefore be given in September/October 2009. It has recently been revised and now includes a new focus on trade and development. The next course is scheduled for period 1, probably on Tuesdays and Thursdays 13.30-15.15 hrs, starting in the week of 7 September 2009. The following issues will be discussed on the basis of recent scientific articles. At the end students are to give a short presentation on one of the recent books on economics development (Sachs; Easterly; Collier; Stiglitz): Growth and Trade linkages; Diversification; Outsourcing; Liberalization; SPS and other trade barriers; Role of the World Trade Organization; Globalization and poverty. For more info: kees.burger@wur.nl.

KLEINTJES

Berichten in de categorie 'Gevraagd en aangeboden', voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Lever het bericht voor maandag 10.00 uur in bij het redactiesecretariaat van Resource, gebouw 116, kamer 0.31, en betaal contant. Tarief is 3,50 euro per dertig woorden, de lengte is hooguit 60 woorden.

DIVERSEN
Gezocht wegens uitbreiding lespraktijk: leerlingen voor **pop/jazz zangles** in Wageningen. Beginners en gevorderden. Meer info? Mail naar sannehoo@hotmail.com.

aan een betere wereld én nuttige vaardigheden opdoen? Word vrijwilliger! Nieuwsgierig? Check www.crossyourborders.nl!
Gezocht: **Alfahulp** in biologisch huishouden. Wie kan me eind van de middag in juli/aug helpen met allerlei huishoudelijke klusjes (boodschappen, huishouden, tuin, klusjes)? Betaling uit PGB. 0317-428449, echina.hes@gmail.com.

Cross Your Borders: een onderwijsproject voor middelbare scholieren over ontwikkelingsvraagstukken, uitgevoerd door enthousiaste studenten. Een steentje bijdragen

AIESEC
Internationale studentenorganisatie, Lawickse Allee 13, open 9.30-16.30, tel. 0317-422264, aiesec@wur.nl, www.aiesec.nl.

Traineeships
Thinking about where to go for your Bachelor or Master thesis and/or want to gain international work experience? AIESEC offers traineeships in a wide array of professional companies and NGOs all over the world (up to six months after graduation).

AID board, Lawickse Allee 13 (room 103), info.aid@wur.nl, tel. 0317-484200, www.aid.wur.nl.

Annual Introduction Days
With the summer holiday coming up, the Annual Introduction Days are getting closer as well! The organization is going great, but there's one problem. There are not enough MSc-mentors. If the amount of students is as large as expected, the groups will become very large or we might even have to close the registrations! This means that some MSc-students cannot participate in the AID because of a lack of mentors. You can give them the opportunity to join the AID. So: please register to be a MSc-mentor alone (you will be coupled with another mentor), or together with one or two friends!

ESN Wageningen
www.esn-wageningen.nl

ESN zoekt buddy's
Komend studiejaar arriveren weer vele internationale studenten in Wageningen. ESN wil deze mensen graag zo goed mogelijk begeleiden en in contact brengen met Nederlandse studenten. Daarom hebben we jou nodig om als zogenaamde 'buddy' een student wegwijs te maken in het Wageningse leventje! Kijk op onze website: www.esn-wageningen.nl/buddy-program voor meer informatie en geef je op!

Integrand
Integrand
Nederlands grootste bemiddelaar voor academische stages en afstudeervakken biedt middels een compleet portfolio aan diensten studenten en recent afgestudeerden de kans praktijkervaring op te doen in het bedrijfsleven en zich te oriënteren op de arbeidsmarkt.

Otherwise
Dialoguefordevelopment

Knowledge sharing for development, Lawickse Allee 13, otherwise@wur.nl, tel. 0317-423590, www.wur.nl/otherwise

Students and all other interested citizens are welcome.
OtherWise is a small NGO, composed by a board of five student members, two professional staff members and a group of approximately 40 volunteers comprising mainly students at BSc, MSc or PhD level and alumni. Public oriented activities are organised by a project team composed by volunteers, a board member and a professional facilitator. Students participating, can develop their knowledge, competences and experiences on development issues and meet people in an intercultural environment. OtherWise maintains a growing network of NGOs and academic institutions working on development through structural co-operation, project organisation and in partnerships. We participate in the DHO21 network of the North-South Centre Network organisations. Interested? Students and all other interested citizens are welcome. Do you have an interest in development issues and would you like to join in our activities? Or would you like to participate in the organisation and gain experience in working for a small international NGO? Feel free to contact us. See www.st-otherwise.org.

RUW

Law. Allee 13, tel. 0317-484166, ruw@wur.nl, www.stichtingruw.nl

12 - 16 oktober Lustrum
Dit jaar bestaat RUW 30 jaar! We vieren dit in de week van 12 oktober. Deze week staat in het teken van allerlei activiteiten, zoals een symposium, feest en allerlei excursies. In deze week zullen de Roemenen een bezoek brengen aan Nederland. Meer informatie volgt binnenkort op de website en de nieuwsbrief.

StOC

StOC, Gebouw achter de Aula, Gen. Foulkesweg 1a; stoc@wur.nl; www.stocwageningen.nl

StOC vacature
Er is een vacature vrijgekomen in het StOC Bestuur. Ben je geïnteresseerd in een functie als coördinator binnen het Studenten Ondernemers Centrum en heb je al enige bestuurservaring? Stuur een mail met motivatie en CV naar

stoc@wur.nl. Wij nemen dan snel contact met je op voor een oriënterend gesprek. StOC staat voor Studenten Ondernemers Centrum en de doelstelling is stimuleren en faciliteren van ondernemerschap, voor studenten van Wageningen Universiteit en hogeschool Van Hall-Larenstein. Dit realiseren we door het organiseren van een breed scala aan activiteiten, hebben we toegang tot een uitgebreid netwerk met zeer diverse contacten en kunnen we je helpen met de eerste financiering van je bedrijf. StOC is er voor alle Wageningse studenten van iedere studierichting. Op de internetsite www.stocwageningen.nl vind je informatie over de activiteiten, het netwerk en de laatste ontwikkelingen en trends op het gebied van ondernemerschap.

Studium Generale

<http://studiumgenerale.wur.nl>, tel. 0317 482030

Wageningen University encourages students and staff to participate in scientific, cultural and social activities beyond their field of specialization. The Studium Generale Team and Committee offers a program of readings, lectures and debate-series as well as workshops, excursions, film (Movie-W), drama&concerts and exhibitions. For more info about the program see the website. The program is bilingual. The activities are announced in the language of execution.

Vacancy for two students with interest in art and theater
The Studium Generale Team welcomes applications for two jobs (of 2-4hours/week) to assist in the preparations of the Cultural Season 2009-2010. Major events are The Week of Dance (October) and the StudentroomTheaterFestival RoomService (November). Both events have a series of performances, and you are welcome to assist in programming and organisation. Please send an e-mail explaining your interest, experience and motivation, as soon as possible.

Stukafest
<http://stukafest.nl>

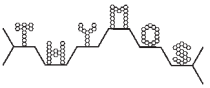
Vacature
Stukafest is een landelijk opererende stichting, die culturele studentenfestivals organiseert. Een nieuw te vormen bestuur in Wageningen zal verantwoordelijk worden voor de eerste editie van Stukafest Wageningen, die plaats zal vinden in februari 2010. Afgelopen februari vond Stukafest al succesvol plaats in negen Nederlandse universiteitssteden. Voor het lokale studentenbestuur zoekt Stukafest nog mensen. De deadline voor sollicitaties is vrijdag 3 juli, en deze kunnen gestuurd worden naar info@stukafest.nl.

KLV | WAGENINGEN ALUMNI NETWORK

www.klv.nl, secretariaat.klv@wur.nl

Young KLV Programme
23 september: Workshop Snel lezen – Sneller en slimmer lezen: Het is te leren. Reductie voor leden KLV.
7 oktober: Workshop Talent In-Zicht – Waar ben ik goed in? Ontdek je sterke kanten. Reductie voor leden KLV.
9 november: Loopbaancafé starters – Werk aan je loopbaan onder begeleiding van professionele loopbaancoaches. Reductie voor leden KLV.
10 november: Sales Masterclass – Een introductie in de wereld van verkopen. Toegang: alleen voor KLV leden, gratis.
Medio november: Q&A sessie: Waarom extra-curriculaire activiteiten? – Ontdek waarom het zo belangrijk is om iets naast je studie te doen! Toegang: alleen voor KLV leden, gratis.
Meer informatie en aanmelding: www.klv.nl.

Thymos

Sportstichting Wageningen Universiteit, tel. 0317 482746; open ma-wv 9.00-17.00, do 9.00-18.00 en vr 11.00-15.00 uur; www.swuthymos.nl

Let op nieuwe evenementen en interne competities
SWU Thymos zal vanaf 3 juli vakantie houden. Tijdens en na de AID zullen wij en ons nieuwe dagelijks bestuur weer actief voor jullie bezig zijn. Houd in week 1 van het volgend collegejaar onze website in de gaten voor nieuwe evenementen en voor de inschrijvingen van de interne competities. Voor de zomersporters onder ons: leden van De Matchmakers, De Veluwezoom en De Bovenste Polder dienen hun aanvraag voor een kwart van de contributie (tot €30) vóór 1 oktober in te dienen.

WSO

Wageningse Studenten Organisatie, Arion, Niemeijerstraat 6, tel. 0317 411012, wso@wur.nl

WSO is looking for one more fulltimer for 2009-2010!
WSO has just chosen a new board of motivated people from different nationalities. One more full-time board member (40 hours a week) would make this team complete and give WSO the extra power it needs to continue fighting for students' rights at full strength. Are you that person? You do not need experience; the main requirement is enthusiasm! Your exact function in the board can be discussed. You will receive financial compensation. More info: wso@wur.nl

Opening hours during holidays
WSO will be closed from July 15th until 31st. After that you are again welcome in the Arion (also Cheap-Shop) on weekdays from 10 until 4. The second hand study bookshop in the Forum will be closed during the holidays.

(ADVERTENTIES)

DE PATIO

BRUILOFTEN, FEESTEN, BORRELS, BARBECUES, ZAKENLUNCHES, PROMOTIES, ETC.

Sfeervolle ambiance! (ook terras) Ook voor party- en cateringservice (bekend om hoge kwaliteit en verscheidenheid)

Dennis en Carla Klos

Costerweg 5, 6702 AA Wageningen, telefoon 0317-425949

(ADVERTENTIES)

proefschriftdrukken.nl

NAMEN

Eredoctoraat

Prof.dr. H.C. van der Plas
Prof. Henk van der Plas, oud-hoogleraar Organische chemie en oud-rector magnificus van de Landbouwniversiteit ontving op 3 mei jl. een eredoctoraat van de Techni-

sche Universiteit van Jekaterinenburg (Rusland). Van der Plas kreeg zijn eredoctoraat voor zijn belangrijke wetenschappelijke doorbraken op het gebied van het mechanisme van nucleofiele aromatische substituties en nieuwe inzichten op het gebied van heterocyclische ringtransformaties (het zgn. ANRORC mechanisme). Hij schreef hierover vele honderden publicaties, reviewartikelen en boeken. De onderscheiding is bovendien een erkenning voor zijn jarenlange samenwerking met Russische onderzoekers van de Universiteit te Jekaterinenburg, Moskou en Rostov-on-Don.

(ADVERTENTIES)

proefschriftdrukken.nl

SWITCH

Vacatures zijn voor interne en externe kandidaten. Interne kandidaten hebben voorrang, zie intranet/people/arbeidsvoorwaarden. De volledige vacaturetekst staat op www.werkenbij.wur.nl. Aanleveren: woensdag in de week voorafgaand aan verschijnen van Resource. Voor informatie, bel Corporate HRM: (0317-4)85706.

INKOOPMEDEWERKER M/V (1.0)
FB, afd. Inkoop, Wageningen
Vacaturenummer: *ATFB2009-154*

POSTDOC POSITION CEREAL CELL WALL RESEARCH M/V (1.0)
AFSG, *Levensmiddelenchemie*, Wageningen
Vacancy number: *AFSG 09.066*

ONDERZOEKER INTELLECTUEEL EIGENDOM M/V (0.8)
Wageningen International, Wageningen
Vacaturenummer: *AT/WI-81600*

ONDERNEMENDE ONDERZOEKER INFORMATION MANAGEMENT M/V (1.0)
AFSG, *Logistics, Information Management and Vision Engineering*, Wageningen
Vacaturenummer: *AFSG 09.070*

MANAGEMENTASSISTENT M/V (0.9)
ESG, Alterra, *Centrum Eco-systemen*, Wageningen
Vac.nummer: *AT ALT-09-CE-15-R*

MEDIOR BELEIDSMEDEWERKER M/V (1.0)
VHL, *Stafbureau directie*, Velp
Vacaturenummer: *AT 09 16*

POSTDOC DYNAMIC COASTAL DEFENCE M/F (0.8)
ESG, *Nature Conservation and Plant Ecology*, Wageningen
Vac.number: *AT DOW-09-NCP-19-R*

Voor meer informatie zie: www.werkenbij.wur.nl

(ADVERTENTIES)

proefschriftdrukken.nl

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is het weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR.
Uitgever/ Wageningen UR.
ISSN/ 1874-3625.
Redactieadres/ Bornsesteeg 47, 6708PD Wageningen, tel. 0317 484020, e-mail resource@wur.nl; secretariaat Thea Agba-Kuijpers.
Redactie/ Gaby van Caulil (hoofd-redacteur), tel. 0317 482997, gaby.vancaulil@wur.nl; Miranda Bettonville (eindredactie), tel. 0317 485320, Alexandra Brandhorst (onderwijs, studenten-nieuws, VHL), tel. 0317 481725; Roelof Kleis (economie, omgeving, ecologie, maatschappij), tel. 0317 481721; Albert Sikkema (plant, organisatie), tel. 0317 481724; Hans Weggen (service), tel. 0317 485272; Hans Wolkers (dier, voeding), tel. 0317 481721.
Studentredacteuren: Maarten van den Berg, Anneloes Dijkstra, Stijn van Gils, Christoph Janzing, Tom

Rijntjes, Marlot Roelofs, Barbara Tielemans.
Freelance medewerkers: Wim Bras (VHL), Alice van Ginkel, Yvonne de Hilster, Laurien Holtjer, Hanneke Marcelis (website), Clare McGregor (international pages), Nicolette Meerstadt, Rik Nijland, Joris Tielens. Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau.
Foto's/ Guy Ackermans, bvBeeld, Bart de Gouw, Hoge Noorden, Lineair, Ruben Smit, Theo Tangelder, Martijn Weterings.
Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot
Vormgeving/ Hans Weggen (basisvormgeving OfD, Loek Kemming).
Redactieraad/ dr. ir. Ernst van den Ende (voorzitter), ir. Martijn de Groot, ir. Marianne Heselmans, dr. Patrick Jansen, Marloes van der Kamp, Ayla Paul, Mascha Rasenberg, prof.dr. Cees van Woerkum en Judit Zijlstra
Druk/ Dijkman Offset BV.
Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en perso-

Mail agendaberichten@wur.nl uiterlijk maandag 09.00 uur naar resource@wur.nl, met als onderwerp 'Agenda'. De lengte is hooguit 60 woorden.

Cursussen

24-28 augustus
Summer School **Meet the fascinating world of green genetics** voor bachelorstudenten van HBO en WO life science opleidingen. Met een serie lezingen, die alle aspecten van de plantenveredeling omvatten, en excursies naar wereldwijd gerenommeerde bedrijven. Deelname is gratis. Studenten die het volledige programma volgen, krijgen 2 ECTS toegekend. Voor informatie zie www.wbs.wur.nl onder Summer School.

30 september en 1 oktober
Cursus **Vruchtbaarheid en voortplanting van het varken**. Cursusleiding prof.dr.ir. B. Kemp en dr.ir. N.M. Soede, leerstoelgroep Adaptiefysiologie. Informatie en inschrijven (uiterlijk 14 september): www.wbs.wur.nl.

30 september t/m 2 oktober
Workshop **Suprofruit 2009** georganiseerd door PRI in samenwerking met PPO Fruit. De tiende internationale workshop duurzame toepassing van spuittechnieken in de fruitteelt, in Hof van Wageningen. Inl: suprofruit2009@wur.nl en www.suprofruit2009.wur.nl.

6 en 7 oktober
Cursus **Plattelandsonwikkeling**

RESOURCE NA DE ZOMER
Dit is het laatste nummer van het weekblad Resource. De vierde jaargang van Resource verschijnt vanaf eind augustus als veertiendaags magazine:
Resource nr. 1 27 augustus
Resource nr. 2 10 september
Resource nr. 3 24 september
Resource nr. 4 8 oktober
Resource nr. 5 22 oktober
Resource nr. 6 5 november
Resource nr. 7 19 november
Resource nr. 8 3 december
Resource nr. 9 17 december

Mail nieuwe publicaties in reeksen van instituten en eenheden uiterlijk maandag 09.00 uur naar hans.weggen@wur.nl. De lengte is hooguit 60 woorden.

Alterra
Uitspoeling van zware metalen uit landbouwbodems; Toetsing van modelberekeningen middels veldmetingen. L.T.C. Bonten. Alterra-rapport 1883.
Afleiden van achtergrondwaarden voor zware metalen; Een vergelijking van bestaande concepten en discussiepunten. R.P.J.J. Rietra, P.F.A.M. Romkens en L.T.C. Bonten. Alterra-rapport 1862.
NL-CAT application to six European catchments. O.F. Schoumans, C. Siderius en P. Groenendijk. Alterra-rapport 1205.
Te bestellen via www.boomblad.nl /rapportenservice. Veel rapporten zijn ook te downloaden vanaf www.alterra.nl (publicaties).
LEI
Kracht van de Greenports in Zuid-Holland; Op zoek naar indicatoren voor een duurzame ontwikkeling. M.N.A. Ruijs, A. van der Knijff en J. Bremmer. LEI-rapport 09-013, ISBN/EAN: 978-90-8615-261-2. Te downloaden via de website www.lei.wur.nl
Te bestellen door overschrijving van het bedrag op rekening 30.00.90.641 van het LEI te Den Haag o.v.v. het rapportnummer. Rapporten zijn ook te downloaden vanaf www.lei.nl (producten, publicaties, rapporten).

(ADVERTENTIES)

The Building
Monday to Friday from 8 am – 11 pm
Saturday and Sunday from 10 am – 5 pm
During working hours, the building is open to the public. After working hours, entrance is only possible with a WUR card.

The Library
Monday to Friday from 8 am – 10 pm
Saturday from 10 am – 5 pm
Sunday from 10 am – 3 pm

Irregular Opening Hours during Summer Holidays 2009

	Date	Monday to Friday	Saturday and Sunday
The Building	6 July – 9 August	8 am – 8 pm (low service)	Closed
The Library	6 July – 6 September	9 am - 5.30 pm	Closed
Student Desk	13 July – 9 August	10 am - 1 pm	Closed
WURshop	13 July – 16 August	Closed	Closed
Restaurant	6 July – 9 August	Closed	Closed
Grand Café	6 July – 9 August	10 am - 2 pm	Closed

neel van Wageningen UR krijgen Resource gratis; anderen kunnen zich abonneren. Abonnementsprijs Nederland €58,00 (buitenland €131,50) per jaar. Inl: tel. 0317 484020. Een abonnement wordt automatisch verlengd tenzij uiterlijk een maand voor het eind van de lopende abonnementsperiode schriftelijk is opgezegd.
Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen gereduceerd tarief adverteren in Resource. Inl: Elisa Salentijn, tel. 0317-482519.
Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties en dienen contant te worden betaald.
Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, tel. 023 5714745.
Serviceberichten/ Beknopte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 485272.

Idealis werkt aan wonen

NU WONEN EN BOUWEN AAN DE TOEKOMST

Wij zijn Idealis, een zelfstandige en non-profit woningcorporatie gespecialiseerd in studentenhuisvesting. In Wageningen en Ede verhuren we ongeveer 4500 studentenkamers en ruim 100 appartementen aan jonge onderzoekers. Onze huurders zijn vooral jonge mensen met verschillende nationaliteiten en culturen. Doordat er binnen deze groep veel verhuizingen plaatsvinden, besteden we extra aandacht aan klantgerichte dienstverlening en woningkwaliteit.

De juiste balans tussen vraag en aanbod

Rond september komen de eerstejaarsstudenten naar Wageningen. Veel van hen willen hier voor aanvang van het studiejaar wonen. Idealis streeft ernaar dat alle eerstejaars met een reisurgentie bij aanvang van hun studie bij ons kunnen wonen. De overige eerstejaars worden vanaf oktober geleidelijk gehuisvest. Ons streven is dat alle studenten voor mei van het eerste studiejaar een kamer hebben. Ook dit studiejaar hebben wij dit streven behaald. Op dit moment hebben we de juiste balans gevonden tussen een tijdige instroom van de eerstejaars en een financieel acceptabele leegstand in de loop van het studiejaar. Een grotere leegstand zou ervoor zorgen dat de kosten die dit met zich meebrengt via hogere huren gecompenseerd moeten worden. Dit is uiteraard niet onze bedoeling. Naast eerstejaars huisvesten we ook veel internationale studenten in Wageningen. Wageningen UR reserveert hiervoor ongeveer 1200 gemeubileerde kamers bij Idealis. Voor komend studiejaar gaat de Wageningen UR tevens tijdelijke eenheden inrichten voor internationale studenten. Wij hebben aangeboden om te helpen met het beheer van deze complexen en zijn hierover in goed overleg.

Realisatie nieuwbouw

Komend studiejaar wordt de vraag naar kamers deels opgevangen door het nieuwe complex Binnenveld aan de Haarweg. Medio december wordt dit complex opgeleverd. De 30 nieuwe appartementen bieden

plek aan 150 studenten. Bovendien begint Idealis in augustus met de bouw van 10 stadswoningen aan de Burgtstraat. Hier kunnen we 35 studenten huisvesten. Op de langere termijn vangen we de groei op met nieuwbouw op de Rijnsteeg. We hopen hier eind 2011 ruim 300 studenten te huisvesten.

Inspelen op de wensen van onze klanten

Uit diverse enquêtes en klantenpanels blijkt dat onze huurders bij hun kamerkeuze vooral letten op de prijs-/kwaliteitverhouding en de woonlasten. De meeste studenten willen de voorzieningen wel delen, maar het liefst in kleine groepen waar zij zelf hun medebewoners kunnen kiezen. Deze informatie is bepalend voor onze verdere nieuwbouwplannen. We willen deze kans grijpen om onze huurders meer keuzemogelijkheden te bieden: niet alleen kamers in grote studentenflats, maar ook kamers in kleinschalige studentenhuizen.

Nieuwe, flexibele en duurzame complexen

De Rijnsteeg is hier een goed voorbeeld van. Door de grote leegstand destijds en het besluit om het complex in 2006 te slopen kunnen we hier nu een complex neerzetten dat aan de wensen van onze huurders voldoet. Ook nieuwe complexen als Ancora op de Nobelweg en Lombardi in de Boomgaarden bieden meer keuzemogelijkheden, het maakt ons woningbezit minder eenzijdig en zorgt ervoor dat we onze eigen kwetsbaarheid verkleinen. Studentenprognoses zijn positief, maar leegstand kan in korte tijd ontstaan en snel toenemen. Flexibele huisvesting is daarom erg belangrijk. Ook milieubewust bouwen staat centraal. Idealis is aangesloten bij het programma 'Goed Klimaat Wageningen' en doet actief mee aan 'EcoProfit'. Op deze manier dragen we ons steentje bij aan een milieuvriendelijkere omgeving.

Meer weten over Idealis of over onze nieuwbouwplannen? Kom dan gerust eens langs of kijk op onze website: www.idealise.nl. Bellen naar (0317) 426161 of mailen (algemeen@idealise.nl) kan natuurlijk ook!

Sterflat 'Hoevestein'
onzelfstandige kamers

Boomgaarden
aio appartementen

Droevendaal
onzelfstandige kamers

Pedelgebouw
aio appartementen

Twee Delftse studenten hadden een geniaal idee. Ze schreven een computerscript dat vertraagde treinen lokaliseerde op de website van de NS. Met deze informatie kunnen studenten met een OV-kaart schadevergoeding claimen bij vertraging. De studenten lanceerden de site NStrakteert.nl. Volgens soggen.nl beschuldigt de NS de studenten van aanzet tot fraude. Der studenten hebben de site inmiddels aangepast.

Vind je het ook zo leuk om echte ouderwetse post te ontvangen? Surf dan naar postcrossing.com. Op die site kun je je registreren en het adres krijgen van andere postcrossers. Dit zijn stuk voor stuk zachtaardige mensen die elkaar leuke kaarten sturen. Je weet nooit wanneer je er eentje terugkrijgt, dus het is enorm spannend. Het kan je zomer kunnen maken of breken.

GRIJZE WOLKEN

De lucht is diepgrijs en vol wolken. Ik dein op steeds grotere golven op en neer. Waar ben ik eigenlijk? Ik probeer mezelf te oriënteren, maar het is te donker om wat te zien. Ik ben alleen, in een klein bootje, midden op een groot water waarvan ik hoop dat het geen zee is.

Wat heb ik mezelf nu weer aangedaan? Hoe kan ik met dit weer - het begint op de achtergrond al te donderen - ineens verzinnen om te gaan varen? Ik wist dat ik onnozel bezig kan zijn. Dat ik vier truien aan kan doen als ik naar een bloedheet café ga. Of dat ik een interview kan beginnen en er dan pas achterkomen dat mijn papier met vragen nog thuis ligt. Dat wist ik allemaal, maar dat ik ook op vakantie van die rare capriolen uit zou halen, nee, dat had ik ook weer niet verwacht. Ik roei nooit. Hoe kan ik dan besluiten in mijn eentje het grote open water op te zoeken?

Ik heb het idee dat ik steeds onverantwoordelijker wordt. Misschien omdat het ook nooit echt fout gaat. Heb ik een dubbele afspraak gemaakt, die ik allebei echt niet kan afzeggen, gaat opeens mijn telefoon. Of ik het héél erg vind om op een ander moment te komen. 'Fijn, jij bent ook zóó flexibel', hoor ik dan. En als ik weer eens te laat kom voor het eten, staat er een vol bordje voor mij in de magnetron. Hooguit krijg ik een opmerking: 'Schrijf maar eens een column over dat je nooit op tijd voor het eten bent.' Of ik zie mijn fiets ineens op in plaats van in de schuur staan.

Nee, mijn omgeving is te lief voor mij. Maar dit keer is het echt raak. Bliksem-schichten vliegen heen en weer, overal klinkt gedonder.

Dan ineens gaat mijn wekker. Het is nog geen vakantie, het onweersgeluid is van mijn koelkast, en de bliksem-schichten komen van de oplaadindicator van mijn elektrische tandenborstel.

Zie je, ook in mijn dromen komt het ondanks mijn onverantwoordelijke gedrag toch nog goed. Fijne vakantie! / **Stijn van Gils**

Het Bergpopfestival afgelopen zaterdag. Mogelijk niet het laatste Unitasfeest. / foto GA

UNITAS HERRIJST

Unitas gaat door. Tenminste, het bestuur gaat op zoek naar een nieuwe locatie en de bandjescommissie is een stichting geworden die popconcerten gaat organiseren.

Voorlopig doet het oude Unitas-bestuur zijn werk vanuit de WSO. Dat werk bestaat op dit moment uit het zoeken van een nieuwe locatie om feesten en activiteiten te organiseren. Er is nog geen zicht op een plek, maar komend collegejaar ho-

pen ze wel iets te vinden. Ook gaat het bestuur onderzoeken welke formule het beste bij de nieuwe vereniging gaat passen. 'Maar in ieder geval géén besloten gezelligheidsvereniging', stelt voorzitter Intern Astrid Kristiaan. De contributieheffing wordt waarschijnlijk wel heringevoerd. De bandjescommissie van Unitas is intussen een stichting geworden die zelfstandig popconcerten gaat organiseren. 'Ze gaan een totaalpakket bieden, bestaande uit het huren van een zaal, het contact

met de bands en de publiciteit.' De opgebouwde schuld van de vereniging wordt met de verkoop van de inboedel als het goed is helemaal afbetaald, zodat de leden met een schone lei kunnen beginnen. Hoewel op dit moment iedereen nog wat verwaasd rondloopt tussen de puinhopen, heeft Astrid goede hoop. 'Ik ga er heel hard aan werken dat er minstens zoiets moois komt als Unitas.' / **TR**

LOTING BESLIST STUDENTENVERKIEZINGEN

De medezeggenschapsraad van Hogeschool Larenstein krijgt drie nieuwe gezichten. Na een heuse verkiezingscampagne werden de studenten uit vijf kandidaten verkozen. Daarmee was de verkiezing spannender dan vorig jaar, toen er evenveel kandidaten als verkiesbare plaatsen waren.

Maartje Bos, Ayla Paul en Tim van Leeuwen zijn de nieuwe studentleden. Zij gaan de studenten van VHL Velp en Wageningen vertegenwoordigen. Vooral voor Tim moet de verkiezing spannend zijn geweest. Hij haalde net als zijn medekandidaat Robin Kraaij precies veertig stemmen, maar won de daarna ingestelde loting. Helaas kon Tim niet op zijn verkiezing reageren. Op dit moment zit de bos- en natuurbeheerstudent in Engeland voor een excursie in New Forest.

Maartje Bos haalde, met een totaal van

73, de meeste stemmen. 'Natuurlijk ben ik blij', zegt ze. 'Maar ik heb ook wel aan veel studiegenoten laten weten dat ik de enige kandidaat van de opleiding tuin- en landschapsinrichting ben. Het lijkt me heel interessant om te weten wat er binnen de school speelt.' In totaal stemden 117 studenten op de kandidaten van hun voorkeur. Dat zijn 55 studenten minder dan in 2007, toen er voor het laatst echte verkiezingen waren. In de studentenraad zitten nu alleen leden uit Velp, van de Wageningse locatie stelde niemand zich verkiesbaar.

De medezeggenschapsraad heeft trouwens alleen betrekking op VHL Velp en Wageningen, die samen Hogeschool Larenstein vormen. VHL Leeuwarden heeft een eigen medezeggenschapsraad. / **SvG**

GRUNBERG IS 'AANGENAAM VERRAST'

Tot 1 juni konden studenten zich opgeven voor de gastcolleges van Arnon Grunberg in Wageningen. Wie mee wilde doen moest een essay schrijven van duizend woorden. Ongeveer vijftien studenten hebben toegehapt. Zij zullen in het najaar deelnemen aan elf werkcolleges.

Op de vraag wat Grunberg van de ingezonden essays vindt zegt hij: 'Ik ben aangenaam verrast door de inzet. Een wat nietszeggende quote, ik geef het toe. Maar meer zou een leugentje zijn.' De collegecyclus begint met een openbaar debat op 9 september met verschillende gastsprekers. Onder hen zijn een theoloog, een plastisch chirurg en een Eerste Kamerlid. Bij drie van de werkcolleges die volgen zullen ook gastsprekers aanwezig zijn. Studenten die het vak Academic Consultancy Training volgen, zullen verslagen maken van de collegecyclus en reflecteren op het nut en de uitkomsten ervan. / **NM**

Vakantie is leuk, maar een jetlag kan roet in het eten gooien. Amerikaanse onderzoekers denken een oplossing gevonden te hebben: een strak geplande lichttherapie, zo meldt Noorderlog. Met behulp van een softwareprogramma op je computer of telefoon krijg je straks een paar keer per dag een seintje dat je voor een sterke lichtbak moet gaan zitten. Ook worden *power naps*, koffie en melatoninepillen in het programma opgenomen.

Een reuzentoekan uit Polen is verantwoordelijk voor een geboortegolf in Diergaarde Blijdorp. In korte tijd zijn daar acht jonkies geboren, uit drie toekan-koppels. De nieuwe Poolse aanwinst liet er geen gras over groeien want binnen een jaar na zijn komst is hij vader geworden. Hij komt uit het wild, dus genetisch gezien is het belangrijk dat de kleintjes overleven. Daarom worden de vogeltjes door verzorgers grootgebracht. De jongen zijn echt oer-lerlijk.

Studenten van de Christelijke Hogeschool Ede zijn in korte tijd veel slimmer geworden. Sinds december eten ze dagelijks een halve komkommer, zo meldt edestad.nl. ‘Nadat ik een half jaar dagelijks een komkommer at, hoefde ik geen tentamens meer te herkansen, terwijl ik in de komkommerloze periode de ene na de andere onvoldoende scoorde,’ aldus één van de studenten. Komkommers zijn een hype op de CHE want ze zijn ‘toegankelijk, goedkoop en gemakkelijk te consumeren.’

CAMPING MET KLIMBOOM EN INSECTENHOTEL

Emil Kuijs, student Wild Life management in Leeuwarden, was in 2007 toevallig bij zijn vader op bezoek toen de cameraploeg van het televisieprogramma ‘Ik vertrek’ aanklopte om diens vertrek naar voormalig Oost-Duitsland te filmen, waar hij een natuurcamping wilde beginnen. Of Emil ook een handje kwam helpen bij het opknappen van de verwaarloosde camping, wilde de SBS-interviewer weten. Daar gaf Emil een eigen invulling aan. Hij schreef een afstudeerrapport over natuurbeleving bij kamperende kinderen: van klimbomen tot insectenhotel.

‘Op termijn moet de natuur het hebben van de kinderen van nu, zij zijn ten slotte de toekomstige beheerders’, legt Emil het waarom van het afstudeerproject uit. ‘Achter hun computers raken kinderen vervreemd van de natuur. Natuurbeleving is zien, voelen, ruiken en verwonderen. Zo ontstaat begrip voor de waarde. Daarbij ontwikkelen kinderen met klauteren in bomen hun motoriek en komen zij tot elkaar door het maken van ontdekkingstochten.’

De ‘Naturcamping am Ellbogensee’ van zijn avontuurlijke vader, in het waterrijke veengebied Kleinseente tussen Berlijn en de Oostzee, bleek een ideale toetssteen voor de bevindingen van de diernagers: aan goede wil geen gebrek, maar geld voor grootscheepse investeringen ontbrak. Uit de versnipperde literatuur stelden de twee diernagers een handzame top 15 samen van eenvoudig uit te voeren natuuractiviteiten. Wat te duur of milieubelastend was, of te veel onderhoud of begeleiding met zich meebracht, viel af. ‘Uiteindelijk hebben we de activiteitenlijst nog eens verfijnd tot een top 5 die ieder kind aanspreekt’, vertelt Emil. ‘Voorwaarde is natuurlijk wel dat er een beetje natuur te vinden is rond de camping.’ De klimboom, al dan niet met hangbrug en kruinhut, staat onbetwist op nummer een. Daarna volgen het insectenhotel, het onderzoeksrugzakje met vergrootglas en schepnet, de gps-tour, en de speurtocht. Op de ouderlijke camping begint hij deze zomer in ieder geval met de aanleg van een insectenhotel, maar eerst zal er nog een sanitairgebouwtje moeten worden gemetseld. / WB

foto Claudia Rehm, ImageSelect

HET ECHTE WERK

KETEN MET DE KIWI’S IN NIEUW-ZEELAND

Hij zette met zijn huisgenoten een rotonde af, waardoor het verkeer bleef rondrijden, en deed mee aan een illegale studentenrace met oude busjes. Tijdens zijn stage op het Zuidereiland van Nieuw-Zeeland kwam Gerard Barendregt dan ook meermalen met de politie in aanraking. ‘Ik heb er veel beleefd.’

‘Van huis uit zit ik in de groente en fruit, nu wilde ik wat anders. In mijn stage voor mijn vrije master Operations, Research and Logistics, onderzocht ik de productie en vermarkting van dairy blends, mengsels van melkpoeder met andere ingrediënten, bij Westland Milk Products, een leuke, kleine melkcoöperatie op het Zuidereiland van Nieuw Zeeland, waar iedereen elkaar kent. Ik heb er veel beleefd. Een van de minder leuke dingen was het plotselinge overlijden van de directeur. Hij was nog maar 45 jaar. Ik heb daardoor wel een echte Nieuw-Zeelandse begrafenis meege-maakt. Tot een uur of vier, vijf was het plechtig, daarna veranderde het in een receptie, oftewel een klein feestje. De volgende dag was het een beetje stil op kantoor, niet iedereen was helemaal nuchter. Ik woonde in een studentenhuus met vijf lokale studenten, kiwi’s, en zij namen me op sleeptouw. Zo hebben we eens gewed dat we een rotonde konden afzetten zonder boete te krijgen. Na een studenten-

feest gingen we de straat op. Pionnen leenden we bij wegwerkzaamheden. Van een grote, dubbele rotonde zetten we heel snel alle uitgangen af. Het verkeer bleef maar rondjes rijden. Nog voordat alles stond, kwam de politie al aanrijden. Een agent vroeg of wij dit hadden gedaan. Wij ontkenden. Na een poosje vroeg een van ons of we geen sanctie zouden krijgen als we alsnog schuld zouden bekennen. De agent moest lachen en zei dat we als de bliksem de spullen moesten opruimen. Ik heb ook meegedaan aan een illegale studentenrace tussen de twee universiteiten van het Zuidereiland. Elk jaar houden ze met oude busjes - omgerekende waarde 250 euro - een tocht van 450 kilometer. Ik was speciaal gevraagd als chauffeur omdat ik bij aanhouding voor toerist kon doorgaan. We zijn drie keer aangehouden, maar de politie was weer goedgezind. Ik moest regelmatig reizen, per auto of vliegtuig. Voor een van de vluchten zat de piloot driftig op allerlei knopjes te drukken, maar de motoren bleven stil. Nadat we uitgestapt waren, kregen we de mededeling dat de deur niet goed had dichtgezet. De tweede startpoging slaagde wel. Onderweg maakte de piloot veel foto’s van de cockpit en het uitzicht. Ik denk dat het een van zijn eerste vluchten moet zijn geweest. Uiteindelijk ben ik toch veilig geland.’ / Barbara Tielemans

Pijpen kan kanker veroorzaken. Dat komt door humane papillomavirussen, die ook baarmoederhalskanker veroorzaken. Ze zijn de oorzaak van tien tot twintig procent van de tumoren in het hoofd-halsgebied. Uit onderzoek van de VU blijkt dat jaarlijks 250 tot 500 gevallen van hoofd-halskanker in Nederland te wijten zijn aan papillomavirussen. Is pijpen verleden tijd? Vreest niet, zegt Noorderlog, de nieuwe inenting tegen baarmoederhalskanker bieden hier waarschijnlijk ook uitkomst.

Een gelukkig, blank echtpaar uit Wassenaar kreeg onlangs een opvallend donker kindje. Met name de vader keek wat vreemd op, de moeder leek iets minder verrast. Ze bekende dat ze een slippertje had gemaakt. Volgens een reactie op de Telegraaf.nl kunnen twee blanke mensen wel een donker kind krijgen. De vrouw moet dan een zwarte voorouder hebben. Maar, zoals een wijs man ooit al zong: 'It don't matter if you're black or white'. / NM

PRIKBORD

stuur je foto's naar prikbord.resource@wur.nl

ONDERBROEKEN-LOL

Het vrijheidsbeeld op het 5 meiplein in Wageningen had woensdagmorgen 24 juni ineens een onderbroek aan. Een grap van de bijbelstudiekring van Ichthus Wageningen, mailt Benjamin Jongenburger van Ichtus. 'In de nacht van dinsdag op woensdag hebben we het aangekleed met een onderbroek. De gedachte was dat we het beeld wel erg bloot vonden, een beeld ter ere van vrijheid kan wel wat kuiser. Een vrijheidsstad als Wageningen moet toch weten dat vrijheid ook z'n grenzen kent. Op de onderbroek stond 'Deze onderbroek is u aangeboden door de OmO-kring'. Op de voorkant stonden de leuzen 'Ware vrijheid kent grenzen; Onkuis maakt Onbemind'. Met het logo van studentenvereniging Ichthus Wageningen. Volgens ooggetuigen is het kledingstuk rond 11.30 uur verwijderd.'

JE BAGGER ONLINE

Als je een goede scriptie schrijft, kán die in de WUR-bibliotheek terecht komen. Op die manier wordt degelijke kennis beschikbaar voor anderen. Om de kennis-verspreiding verder te verbeteren wil Wageningen UR álle scripties op internet beschikbaar maken. Dat klinkt als een nobel streven. En als student kun je je verheugen in de wetenschap dat je resultaten de wereld in worden gestuurd. Zo heeft al die arbeid toch nog enige zin. Maar er zit ook een duistere kant aan het voornemen. Ik zal even een geheimpje vertellen voor wie het nog niet weet, of het ontkent: studenten doen maar wat. Ze hebben geen idee van waar ze mee bezig zijn. Ze zitten vol idealen, maar bij het schrijven van een scriptie blijkt de beperking van het individu. Met zo'n knullig onderzoekje valt bijna niks klaar te maken. Studenten hebben nog geen ervaring met onderzoek, de uitkomsten zijn vaak veel te algemeen en goed schrijven moeten ze nog leren. Soms, verrassend vaak eigenlijk, pakt het goed uit en is de begeleider enthousiast. Maar zelfs naar de meeste goede scripties kraait geen haan meer.

Dus je kunt je afvragen wie er baat heeft bij online scripties. Ergens vind ik het vergelijkbaar met het openbaar maken van mijn opstellen voor Nederlands van de middelbare school, of van mijn eerste pogingen tot vingerverven op de kleuterschool. Die zijn nuttig geweest voor mijn ontwikkeling, maar ik zou er niet per se mijn leven lang mee geassocieerd willen worden. Het is natuurlijk anders voor briljante scripties, studenten die wel belangrijke ontdekkingen doen en misschien voor aanstaande wetenschappers om te laten zien wat ze kunnen. Die mogen van mij wel. Maar laten we de rest van de wereld niet vermoeien met alle bagger die hier geproduceerd wordt. Navraag bij de universiteit levert het volgende op: 'Er zijn geen eisen aan de scripties. Elke scriptie die leidt tot een eindcijfer wordt digitaal gearhiveerd. Per scriptie kan echter worden aangegeven of hij zichtbaar wordt. Er kunnen allerlei redenen voor zijn dat niet te doen, waaronder kwaliteit.' Gelukkig maar. / Nicolette Meerstadt

